

Digitalna pismenost – model CUK+

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

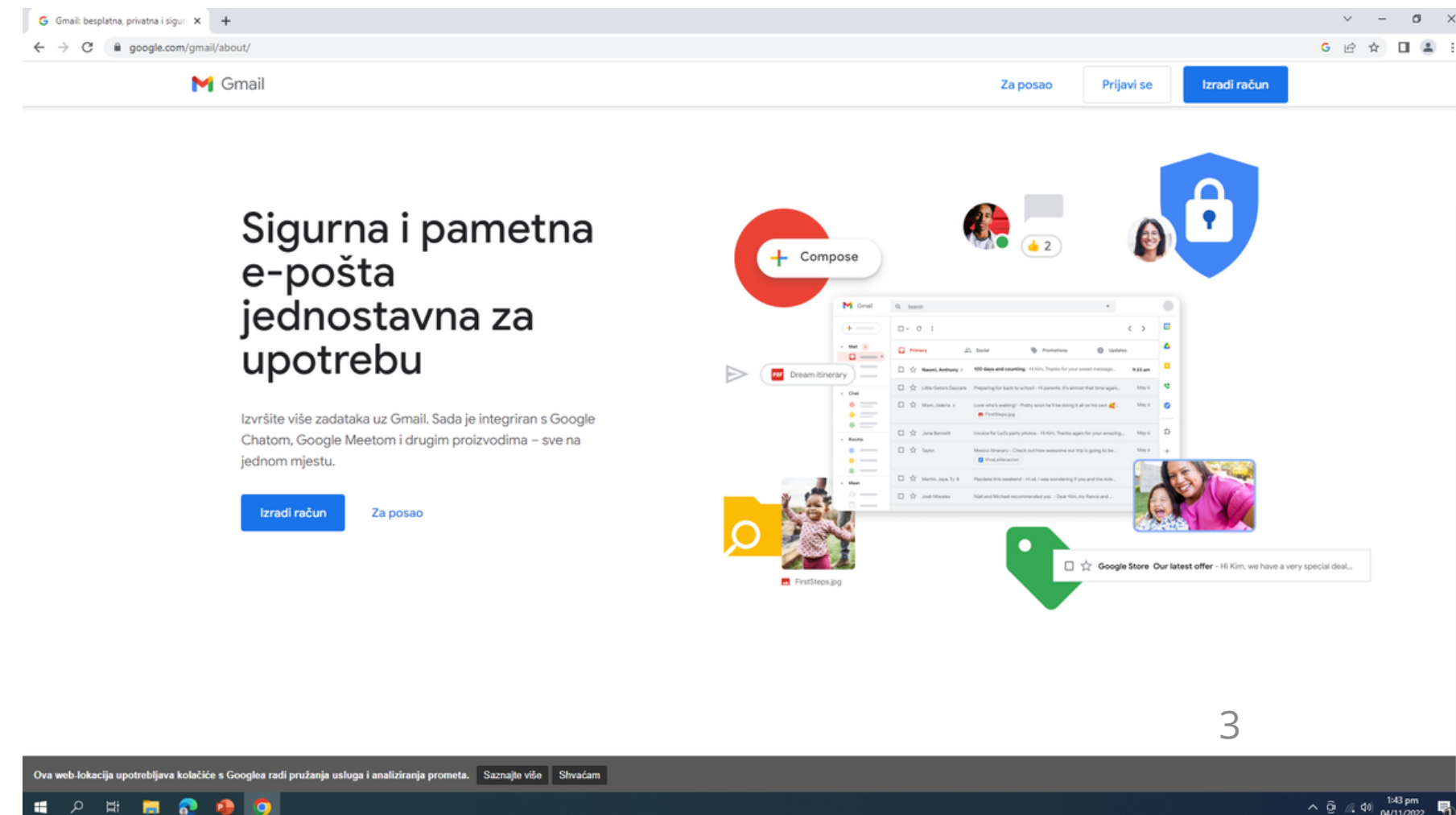
DIGITALNA PISMENOST MODEL CUK+

- Ovaj digitalni priručnik će vas provesti kroz četiri cjeline:
 - C – Cyber sigurnost
 - U – Usluge na internetu
 - K – Komunikacija na internetu
 - CUK+ – Napredne vježbe

Izjava o odricanju od odgovornosti (Disclaimer): Ova publikacija izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.

DIGITALNA PISMENOST MODEL CUK+

- U ovom digitalnom priručniku se nalaze hyperlinkovi – kada pritisnete na podcrtani tekst plave boje otvoriti će se Internet preglednik i internetska stranica sa sadržajem koji obrađujemo ili internetska stranica s videima koji mogu olakšati učenje
- Primjerice kada ćemo obrađivati Gmail riječ Gmail će izgledati ovako: Gmail
- Pritiskom na plave riječ otvoriti će se ta internetska stranica u vašem zadanom Internet pregledniku

- Na ovoj stranici nalazi se video uradak
- Uz video uradak ovaj priručnik vam nudi i detaljna objašnjenja u odabranim poglavljima s područja digitalne pismenosti

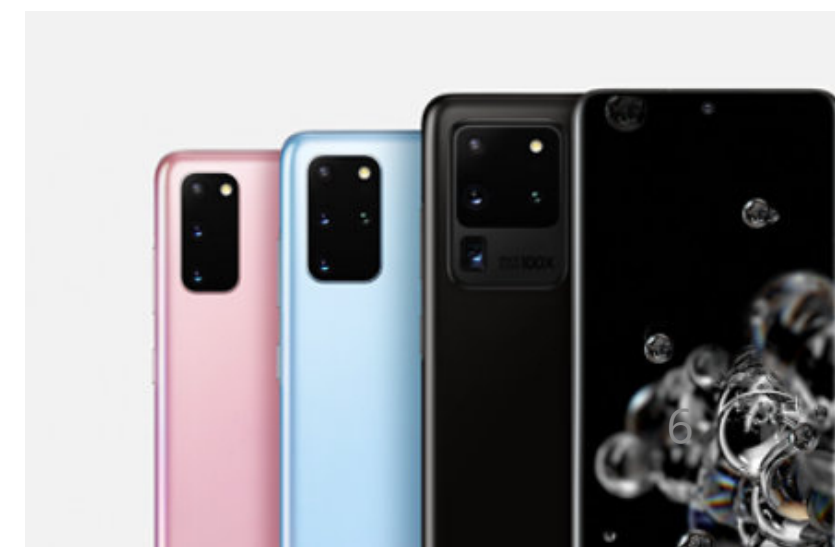
[Digitalna pismenost model CUK+](#)

- Naučit ćemo nešto o uređajima s kojima možemo pristupiti na Internet
- Naučit ćemo kako treba održavati opremu
- Naučit ćemo što treba znati da bi se osjećali sigurno pri radu na računalu

UREĐAJI ZA PRISTUP INTERNETU

- Na Internet možemo pristupiti putem osobnog računala, mobilnog uređaja, tableta, televizora, hladnjaka, perilice za rublje, perilice za suđe, tostera, automobila, itd.

KOMPONENTE RAČUNALA – HARDWARE

- Hardware, na hrvatskom sklopovlje, skupno je ime za sve dijelove računala koje možemo vidjeti i opipati kao što su primjerice monitor, miš, tipkovnica, zvučnici, kamera, prijenosni disk, itd. U sklopovlje se ubrajaju i svi unutarnji dijelovi računala kao na primjer matična ploča, tvrdi disk, radna memorija i sl.

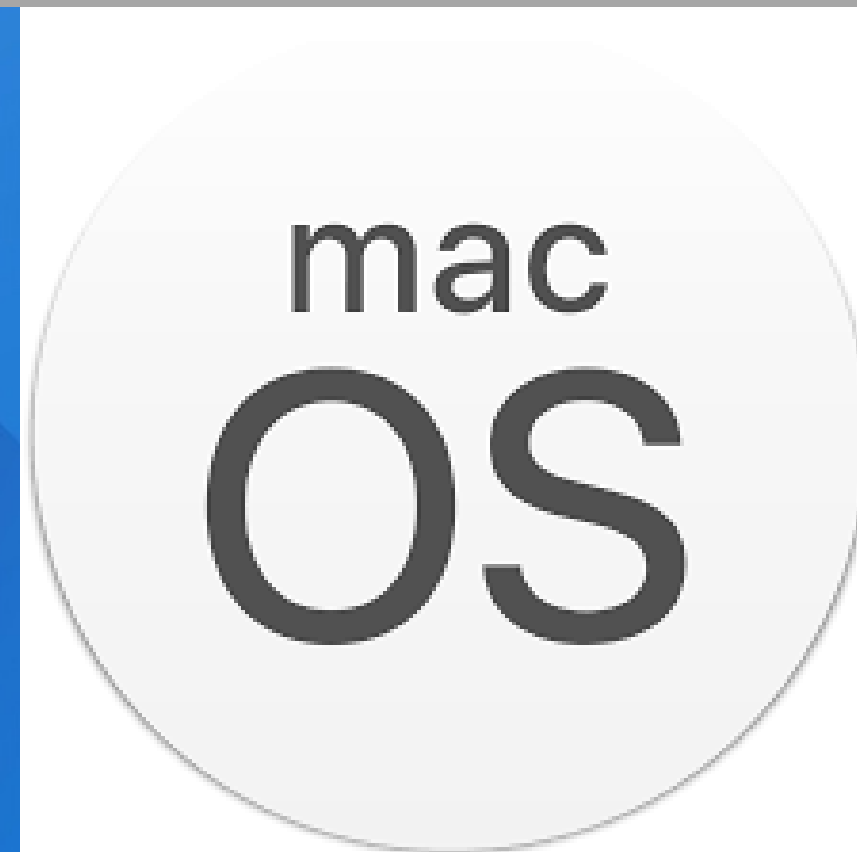

KOMPONENTE RAČUNALA – SOFTWARE

- Software ili programska podrška skup je programa i podataka potrebnih za rad računala. Pod tim se pojmom obično razumijevaju svi ne fizički dijelovi, za razliku od sklopovlja koje obuhvaća sve fizičke dijelove.
- Sva računala sačinjavaju software i hardware. Sam mobilni uređaj sa svojim komponentama je hardware, a operacijski sustav Android je software. Hladnjak, procesor računala u hladnjaku i sl. spada pod Hardware, dok operacijski sustav računala spada pod software.

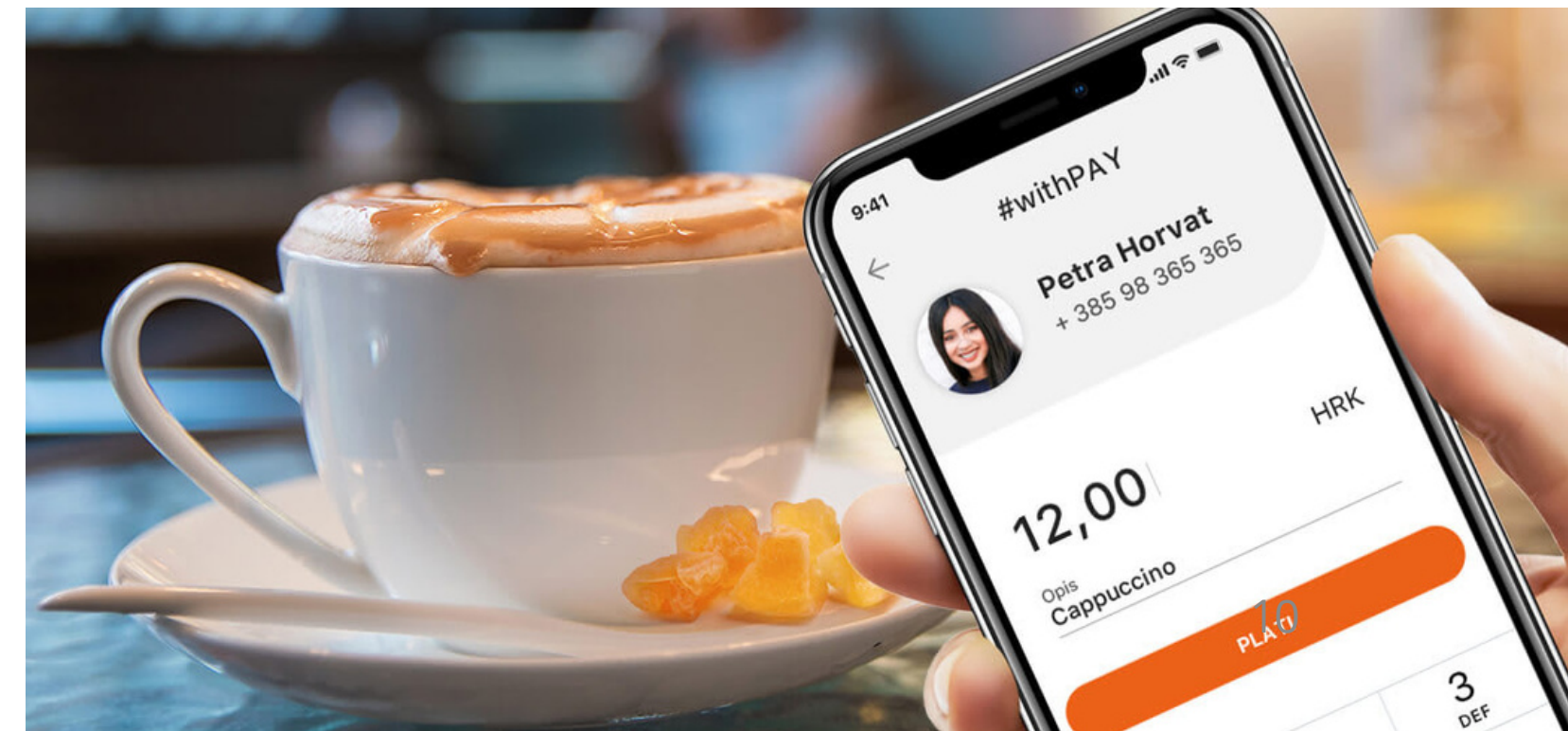
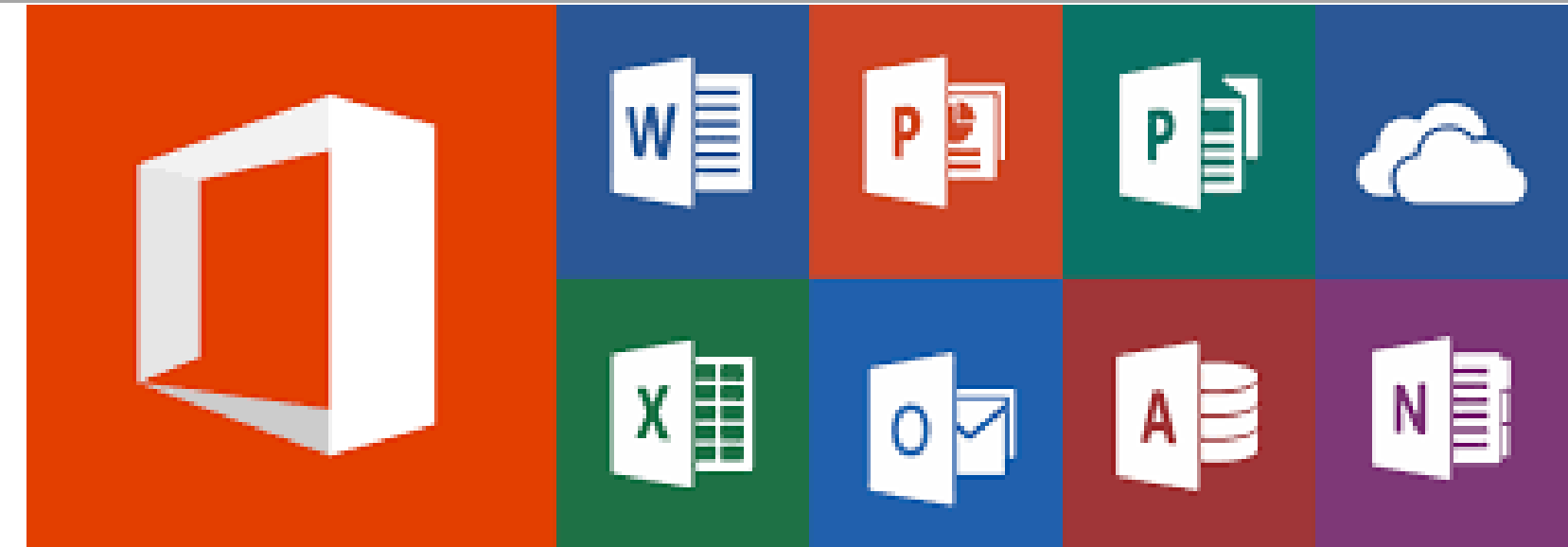

- Operativni sustav je važan jer omogućuje rad računala. Na osobnim računalima se najčešće koristi sustav Windowsi, a na pametnim telefonima Android sustav.
- Operativni sustav jest skup programa koji upravljaju radom računala i svim njegovim dijelovima (hardware) i programskim podacima

KOMPONENTE RAČUNALA – KORISNIČKI PROGRAMI

- Korisnički programi ili aplikacije su programi specijalizirani za usko područje primjene koji rješavaju zadatke zanimljive ciljnoj skupini korisnika (spadaju pod software)
- Tako primjerice postoje programi namijenjeni za pristup internetu koji ciljaju na korisnike koji žele imati pristup internetu (na primjer [Google Chrome](#), [Firefox](#), [Microsoft Edge](#))
- Također postoje programi za obradu teksta, to je primjerice Microsoft Word
- Na pametnom mobitelu primjerice postoje programi namijenjeni za bankarstvo

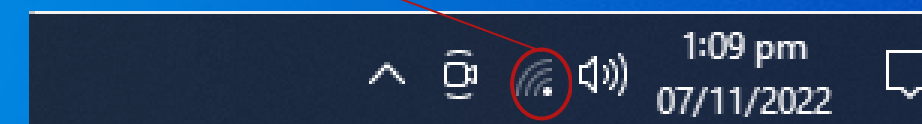
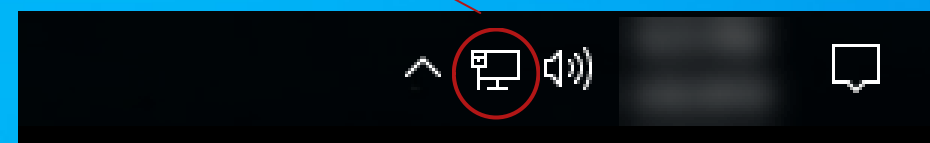
PRISTUP INTERNETU

- Na Internet se može spojiti žično ili bežično
- Ako se spajate bežično na javnu mrežu ta opcija je manje sigurna, jer se haker može postaviti između vas i točke na koju se spajate te može krasti vaše podatke. Bežična mreža u vašoj kući je već sigurnija.
- Najsigurnije je žično spajanje, a na mobitelu putem mobilne mreže.

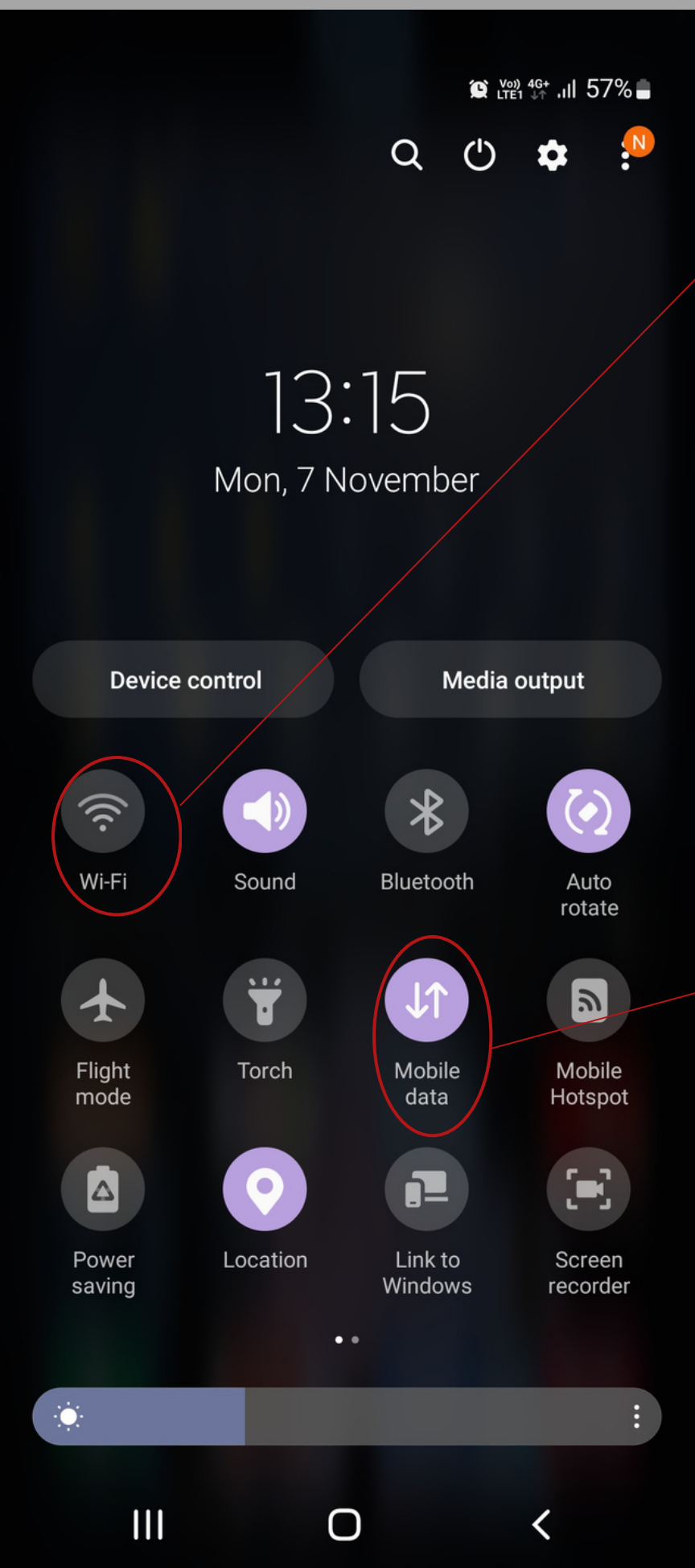
• Ova oznaka znači da smo na Internet spojeni žično

• Ova oznaka znači da smo na Internet spojeni bežično

• Ova oznaka znači da računalo nije spojeno na internet

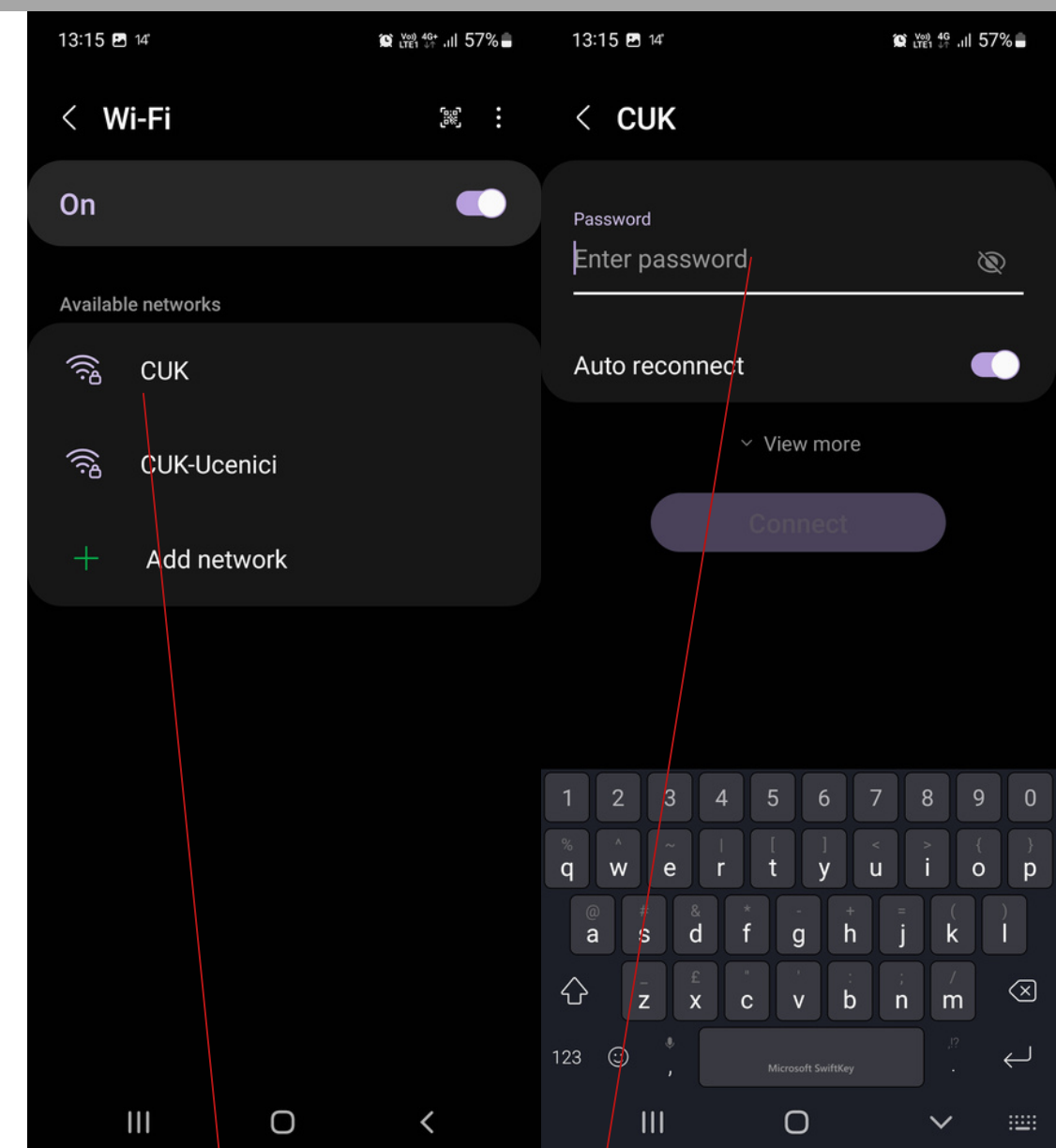

PRISTUP INTERNETU

- Ako jednom pritisnemo ovu tipku upalit će nam se Wi-Fi, odnosno bežična mreža. Ako dugo držimo tu tipku, otvorit će nam se novi prozor u kojem možemo odabrati na čiju mrežu se želimo spojiti

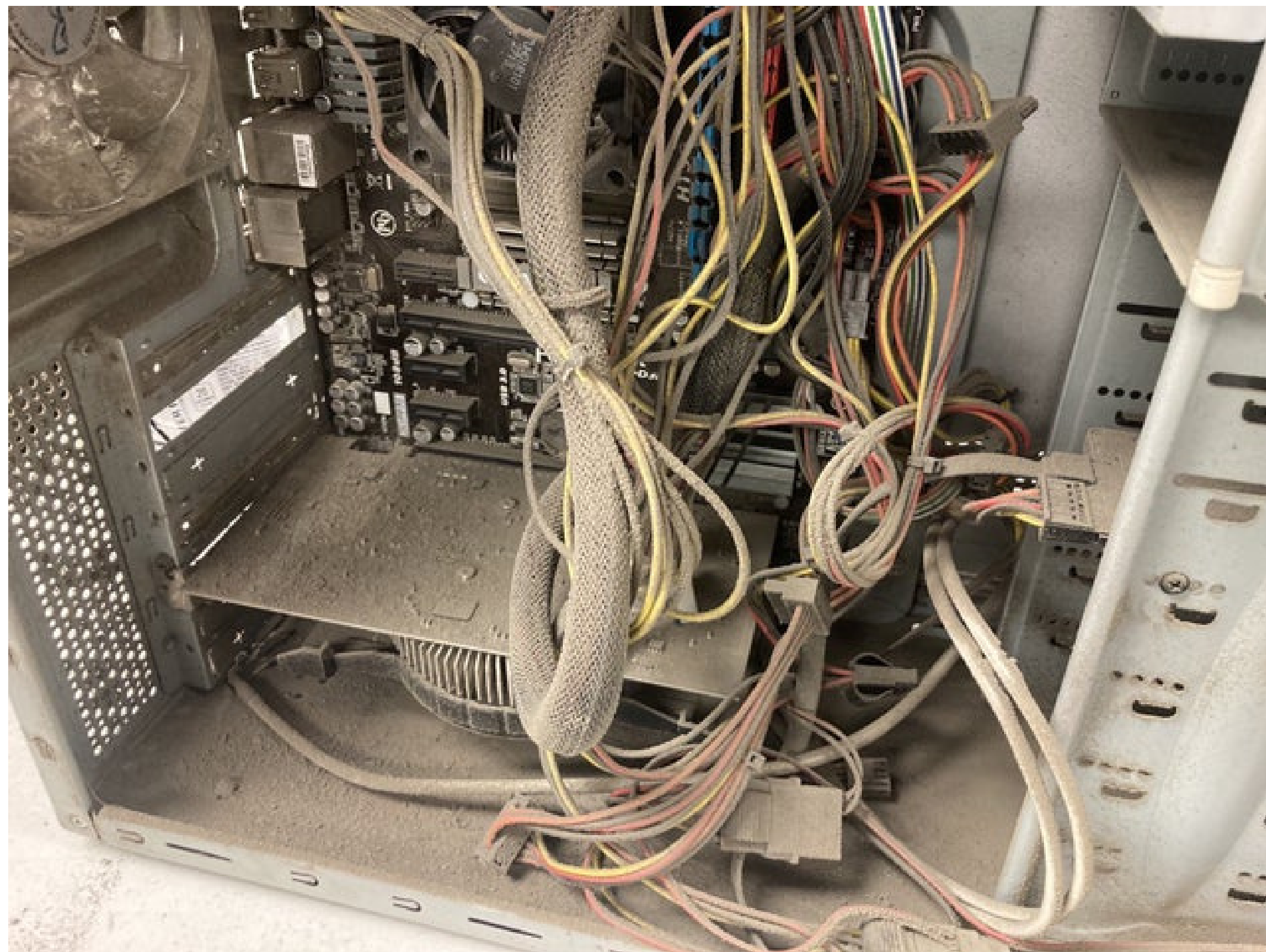
- Jednim pritiskom na ovu tipku palimo ili gasimo mobilne podatke. Internetu preko mobitela možemo pristupiti preko mobilnih podataka ili preko Wi-Fi mreže

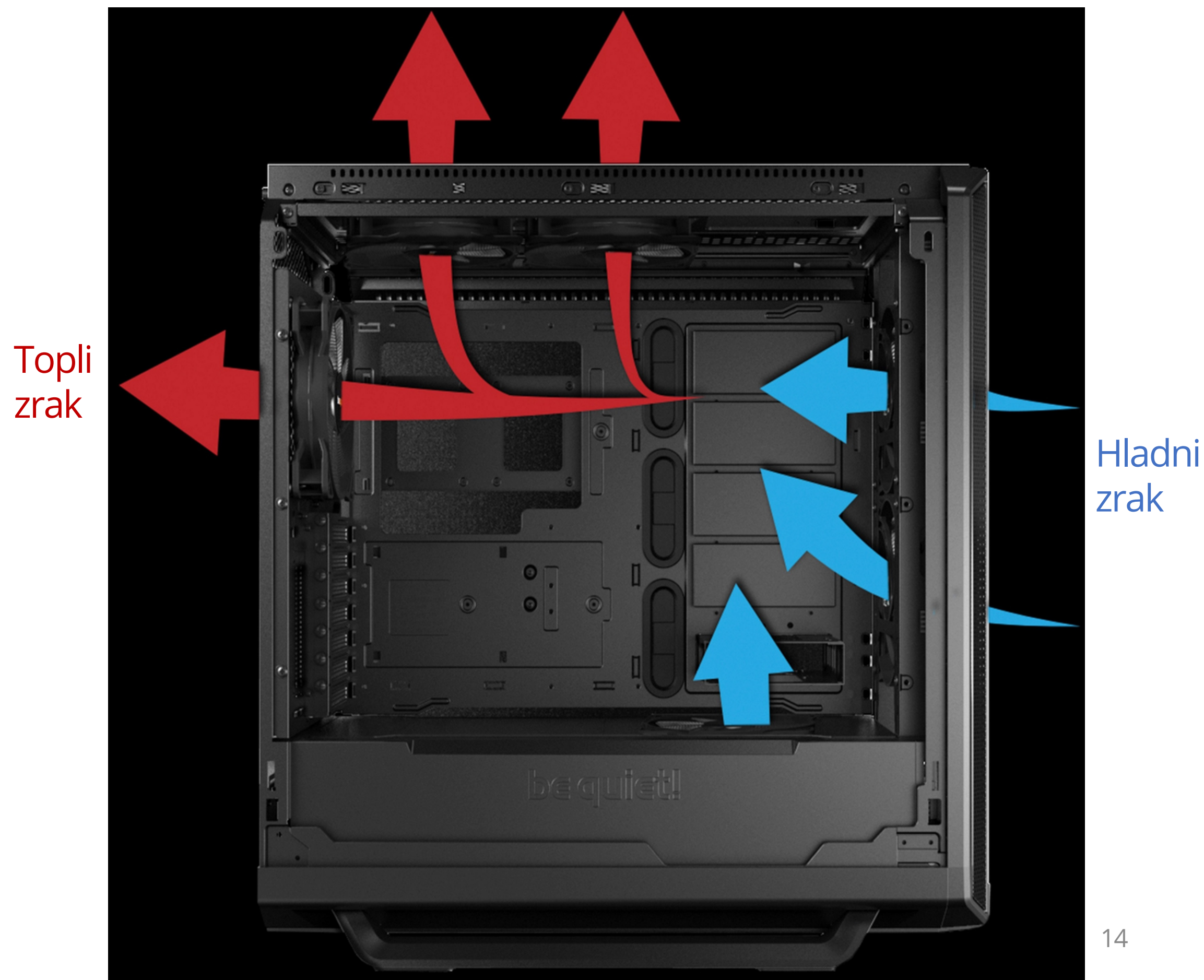
- Odaberemo mrežu na koju se želimo spojiti te upišemo lozinku

ODRŽAVANJE OPREME

- Osobno računalo se često zagrijava radi prašine u kućištu
- Prašinu možete pažljivo usisati ili otpuhati komprimiranim zrakom u spreju. Također možete računalo odnijeti na servis te će vam oni očistiti kućište od prašine
- Radi naslaga prašina performanse računala budu lošije zbog pregrijavanja

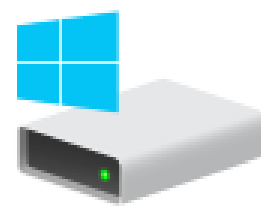
- Na svakom kućištu postoji prostor kroz koji topli zrak izlazi, taj prostor nikako ne smije biti blokiran stolom ili bilo kojim drugim predmetom

ODRŽAVANJE OPREME

- Potrebno je paziti da osobna računala i pametne telefone ne prenatrpamo podacima
- Potrebno je brisati programe, odnosno aplikacije, koje ne koristimo kako bi imali više prostora.
- Aplikacije koje ne koristimo često znaju raditi u pozadini te nam tako usporavaju rad računala i mobitela

Devices and drives (2)

Local Disk (C:)

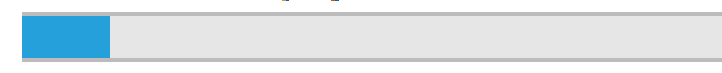
4.65 GB free of 59.6 GB

Uređaji i pogoni (2)

Lokalni disk (C:)

Slobodno je 417 GB od 476 GB

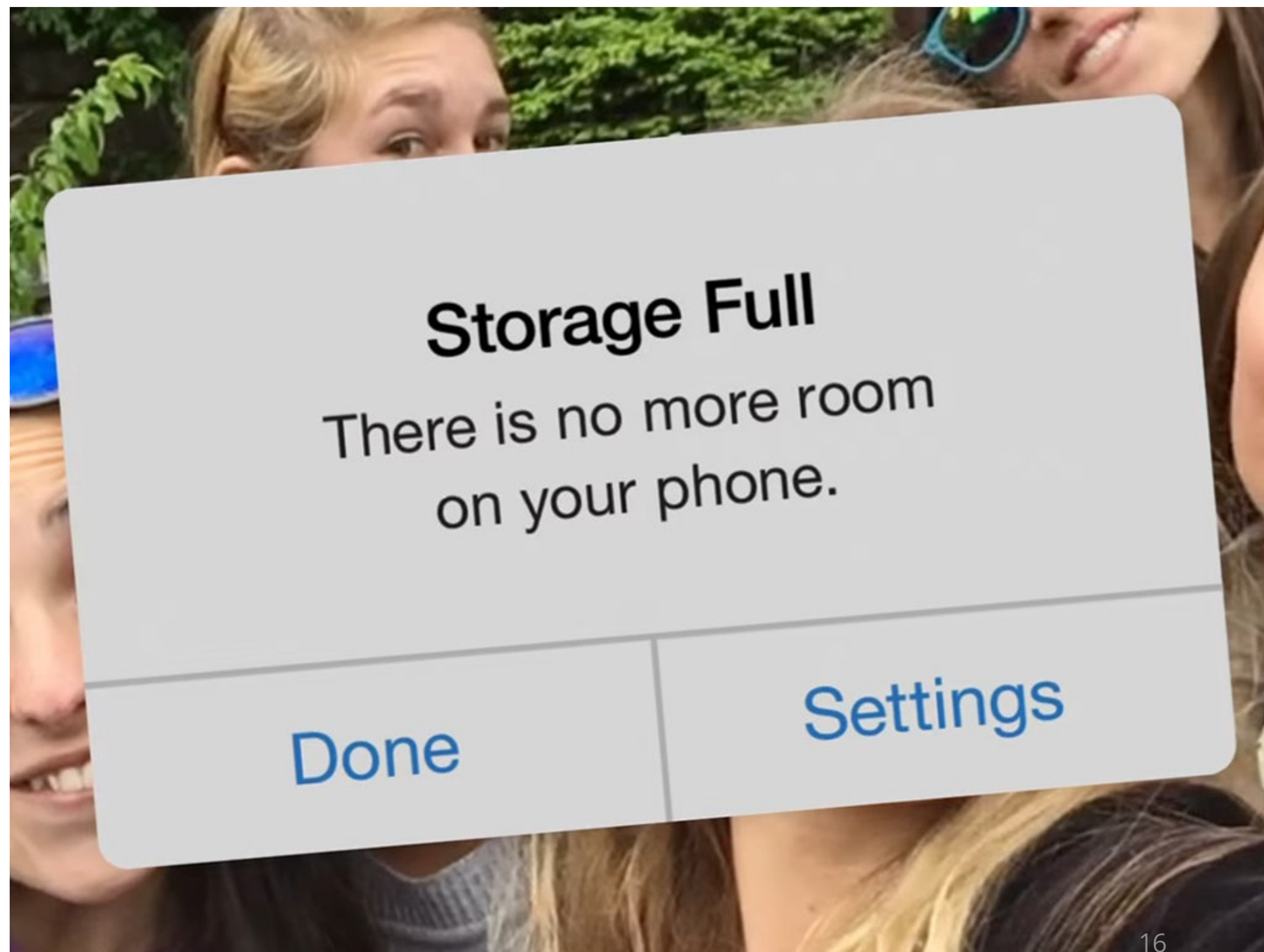

DVD RW pogon (F:)

ODRŽAVANJE OPREME

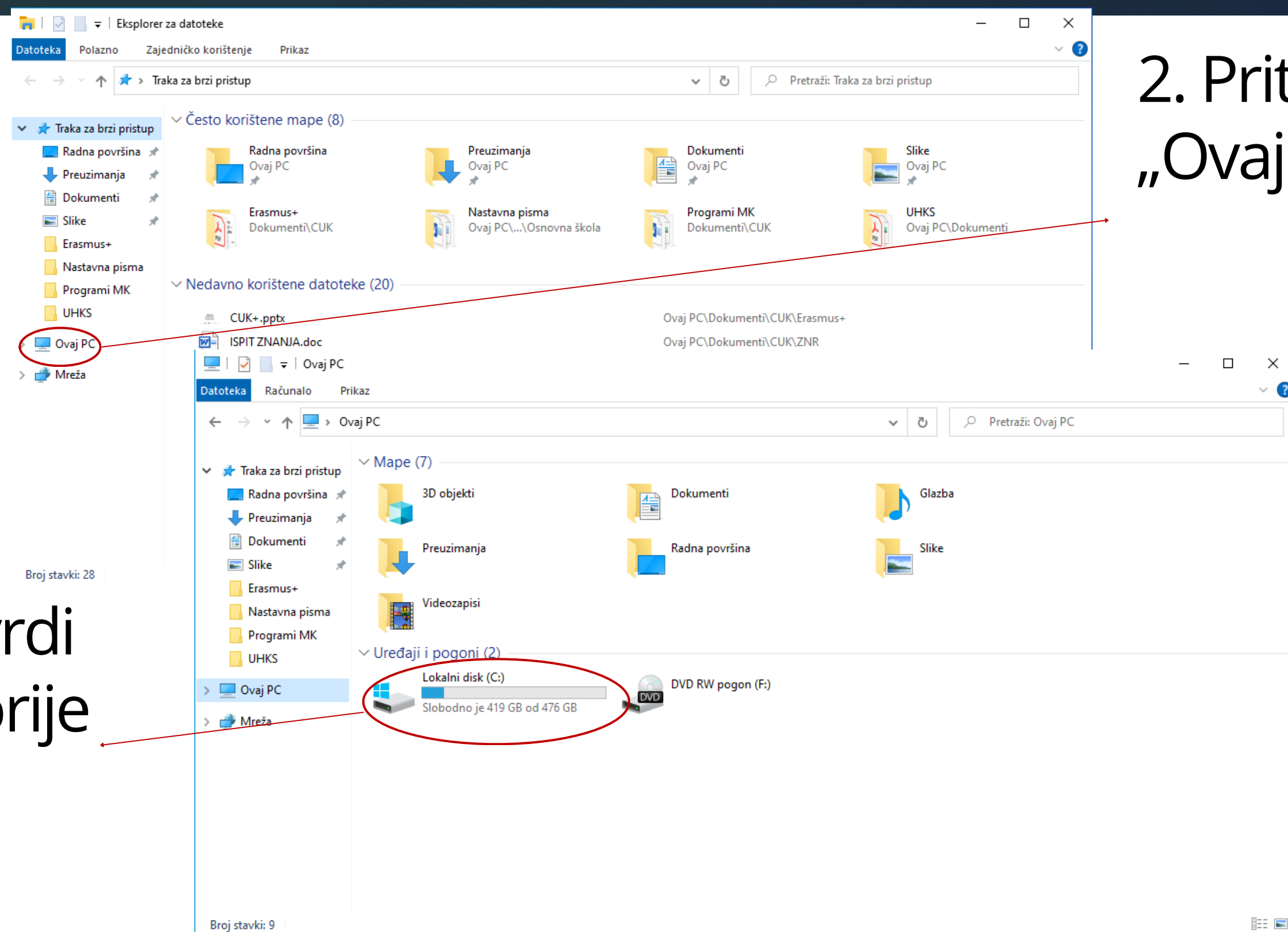
- Kod brisanja programa treba paziti da se ne brišu programi važni za normalno funkcioniranje računala, s time da se uglavnom takvi programi niti ne mogu obrisati
- Iznimno je važno paziti da imate prostora na tvrdom disku, jer manjak prostora uvelike usporava rad računala i povećava

ODRŽAVANJE OPREME

1. Kako bi ste vidjeli koliko mjesta imate na računalu, pritisnite na Eksplorer za datoteke

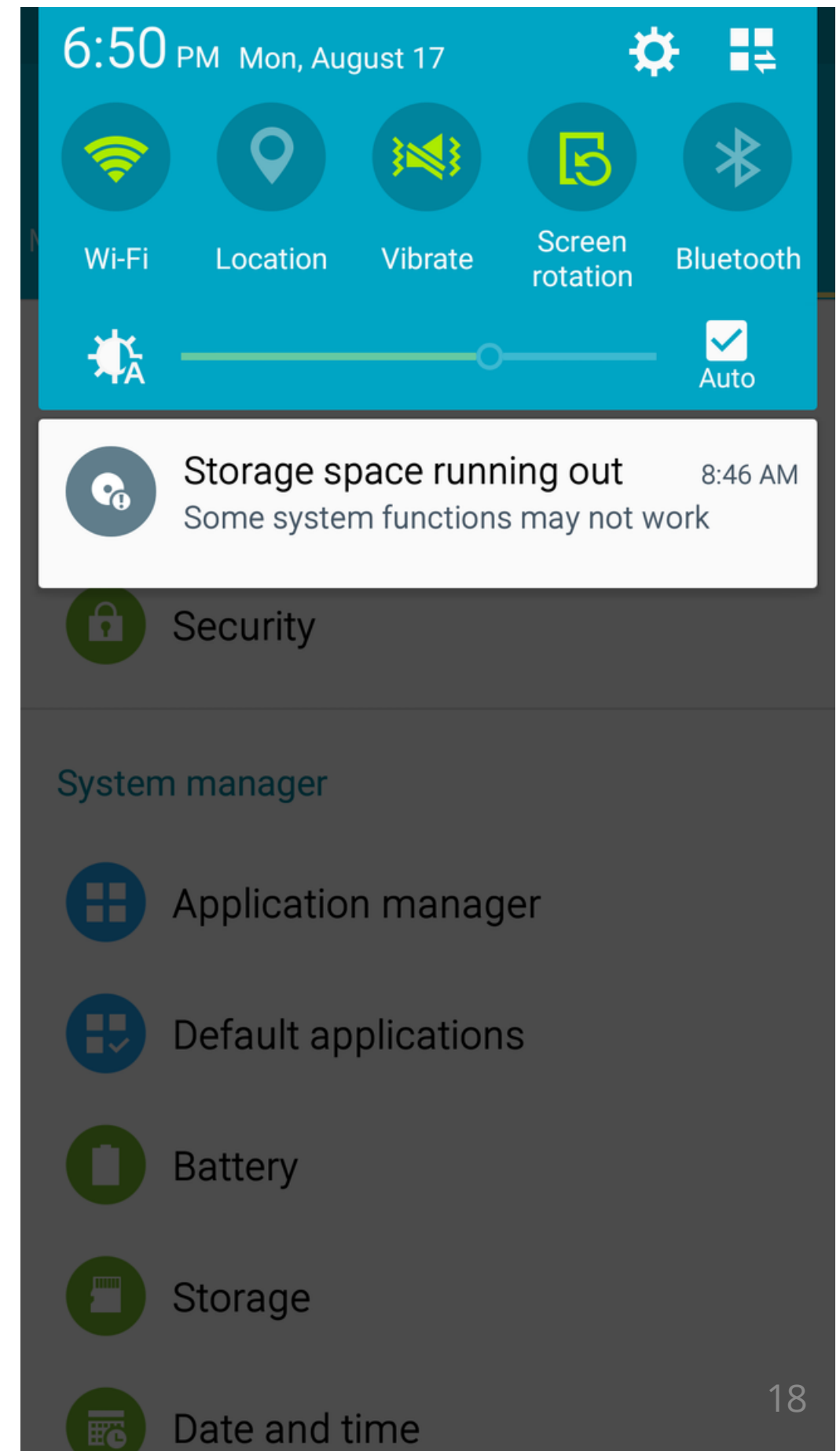
3. Ovdje su vidljivi svi tvrdi diskovi i vanjske memorije te možete vidjeti koliko imate mjesta na kojem disku

2. Pritisnite na „Ovaj PC”

ODRŽAVANJE OPREME

- Pametni telefoni upozore kada vam je puna memorija
- Kada je memorija skoro puna onda ne možete instalirati nove aplikacije
- Probajte obrisati aplikacije koje ne koristite
- Prebacite slike na računalo, tako ćete osloboditi značajnu količinu prostora
- Važno je napomenuti da slike koje dobijete u porukama na društvenim platformama kao što su WhatsApp i Viber bivaju automatski spremljene na vaš mobitel. Dio tih slika zasigurno možete obrisati te si tako osloboditi

ODRŽAVANJE OPREME

- Slike primjerice zauzimaju puno prostora. Slike s mobitela uvijek možete prebaciti na osobno računalo ili na prijenosni disk
- Postoji mogućnost dodavanja i dodatne memorije u računala i pametne telefone
- Pazite kada pijete u blizini vašeg računala da ne prolijete tekućinu po uređaju jer će se oštetiti ili pokvariti

ŠTO SMIJEM, A ŠTO NE SMIJEM RADITI NA RAČUNALU

Ako je stavka NEPOZNATA dok ne saznamo što je NE DIRAMO JU!

NEPOZNATE pošiljke ne otvaram!

ŠTO SMIJEM, A ŠTO NE SMIJEM RADITI NA RAČUNALU

- Ne posjećivati sumnjiva web sjedišta jer ona najčešće sadrže zlonamjerne sadržaje (online kockanje, piratski softver, sadržaji za odrasle)
- Datoteke koje preuzimate mogu sadržavati viruse
- Preuzimati datoteke samo s provjerenih web sjedišta
- Ne otvarati priloge e-mail poruka od nepoznatih pošiljatelja
- Ne preuzimati datoteke od nepoznatih osoba putem instant messaging programa
- Prijenosne memorije (USB stickovi) često sadrže viruse

Obilježja komunikacije na Internetu

- Na Internetu je u svakom trenutku prisutno više stotina milijuna korisnika iz cijelog svijeta koji su vam dostupni u roku od nekoliko sekundi
- Među velikim brojem korisnika postoje i oni s lošim namjerama
- Na Internetu je jednostavno prikriti stvarni identitet
- Internet nije kontroliran medij, ne postoji centralna kontrola Interneta pa su korisnici prepušteni sami sebi, svom zdravom razumu i iskustvu

ŠTO SMIJEM, A ŠTO NE SMIJEM RADITI NA RAČUNALU

- Korištenjem osobnih komunikacijskih i socioloških sposobnosti moguće je pribaviti privatne podatke drugih osoba ili nagovoriti ih na izvođenje određenih aktivnosti
- Na primjer, odavanjem korisničke lozinke drugoj osobi daje toj osobi pristup inače tehnički potpuno zaštićenom računalu
- Nepažljivi korisnici često drugim korisnicima otkrivaju svoje privatne podatke (adresa stanovanja, brojevi telefona, hobiji, interesi)
- Ti se podaci mogu zloupotrijebiti!

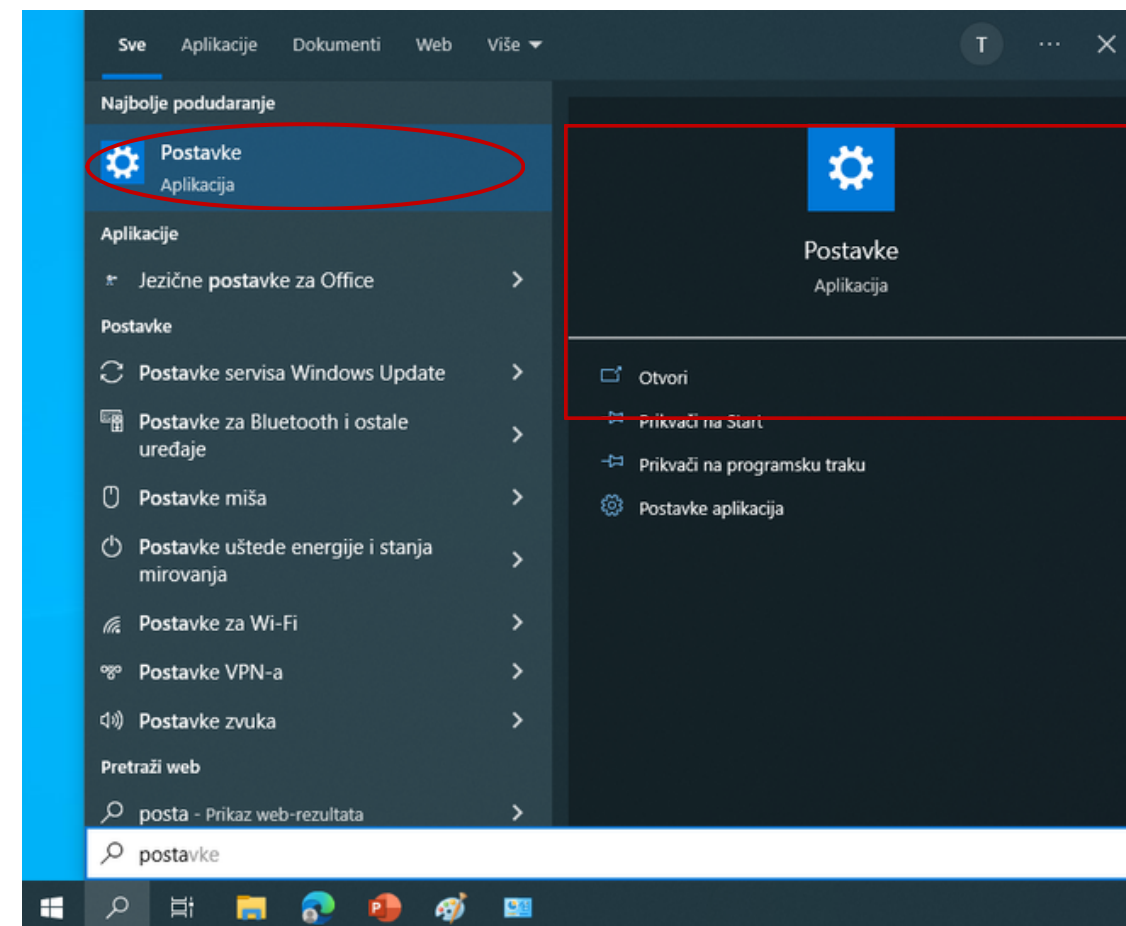
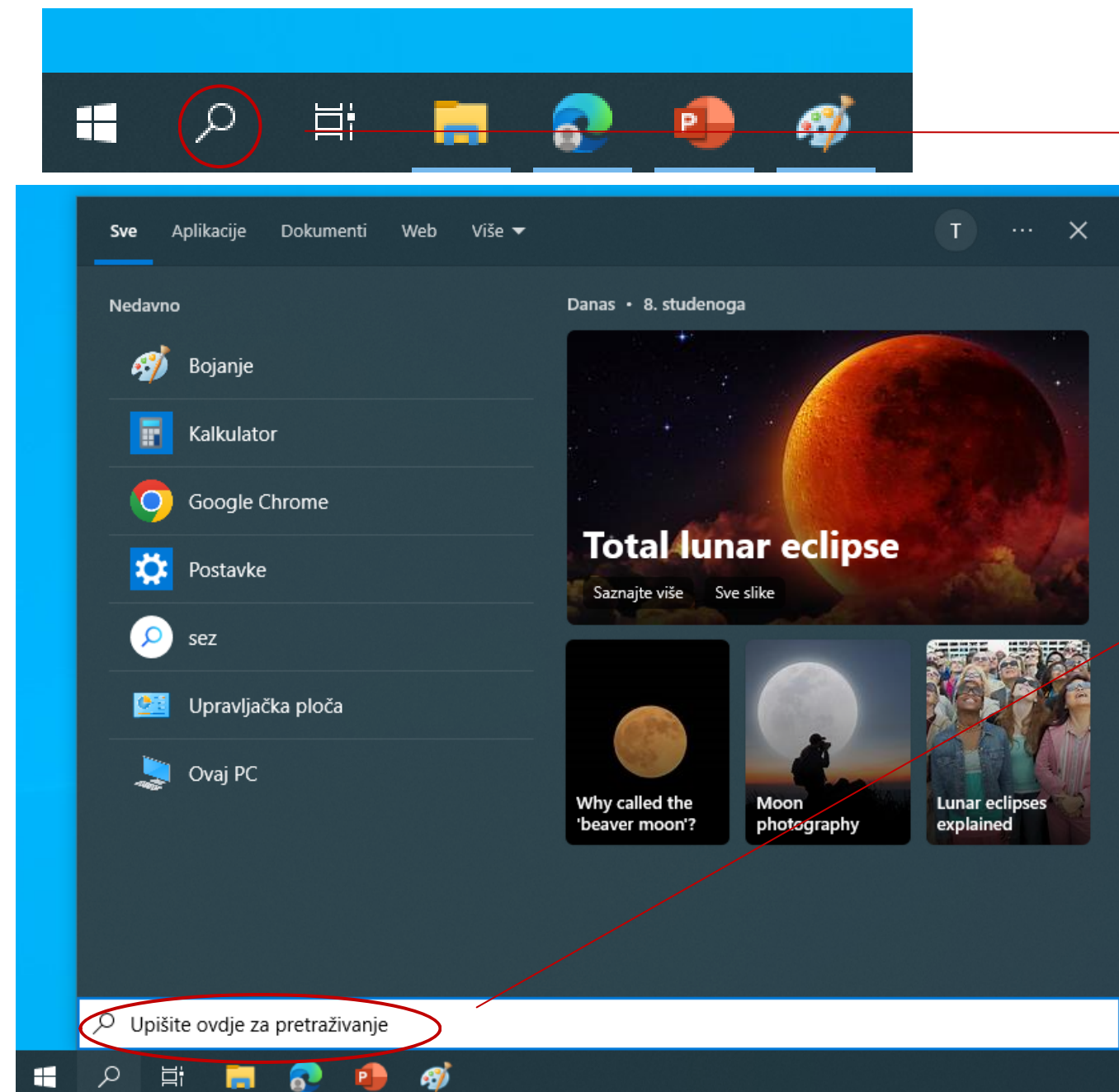
AŽURIRANJE OPERATIVNOG SUSTAVA I APLIKACIJA

- Od velike je važnosti redovito ažurirati operativni sustav i programe, odnosno aplikacije
- Ažuriranjem inženjeri računarstva popravljaju sve propuste koje su hakeri otkrili kako bi mogli naštetiti korisniku, stoga je od velike važnosti imati ažurirane programe kako bi ostali zaštićeni
- Posebno je važno ažurirati aplikacije koje sadrže vaše osjetljive podatke, jer krađom podataka možete ostati bez novaca.

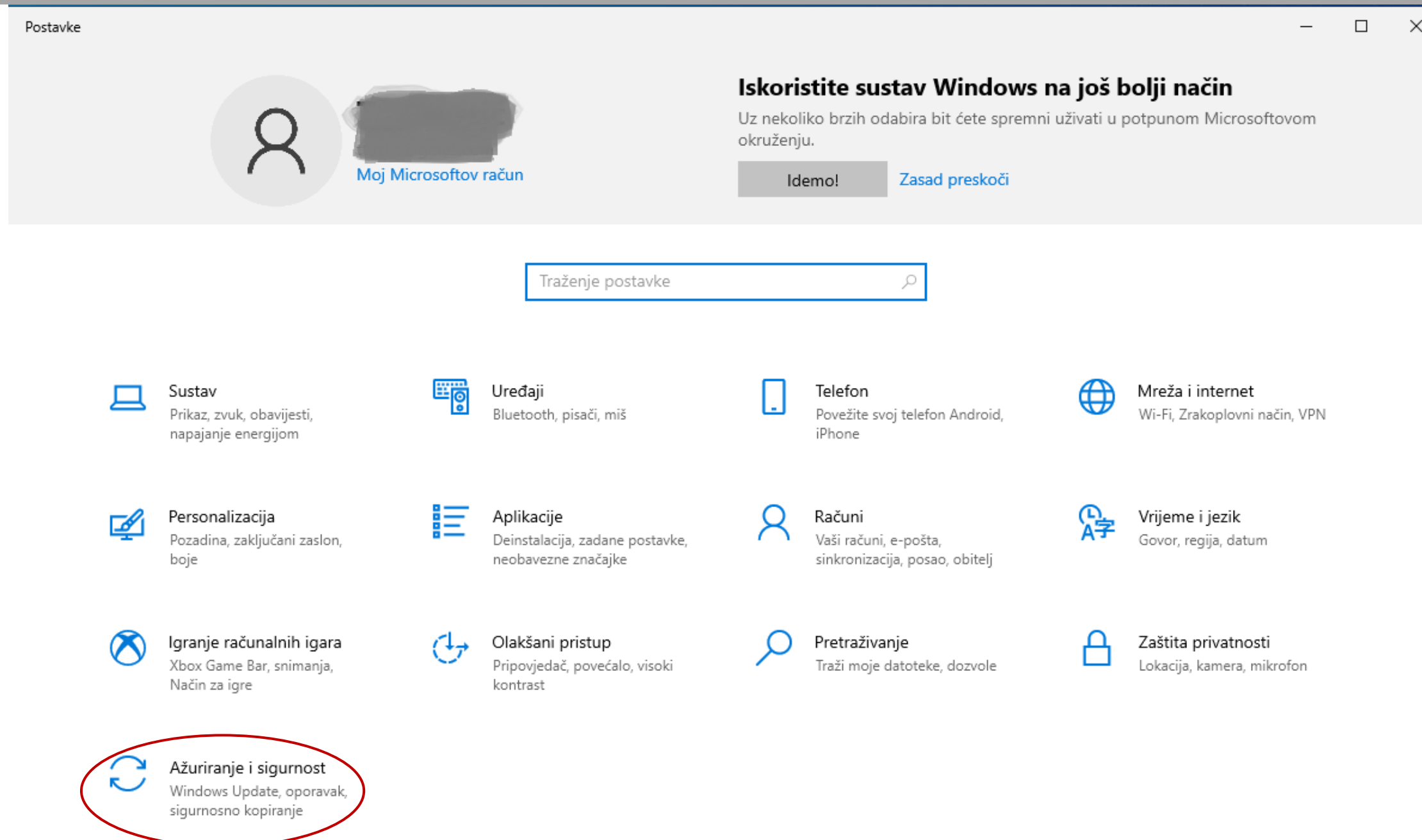
AŽURIRANJE OPERATIVNOG SUSTAVA I APLIKACIJA

- Na Windowsima 10 možete ažurirati sustav tako da stisnete ovu tipku (stariji Windows sustavi više ne dobivaju nova sigurnosna ažuriranja)
- Tada vam se otvori ovaj prozor
- U tražilicu upišite „Postavke“

- Pritisnite na aplikaciju Postavke

AŽURIRANJE OPERATIVNOG SUSTAVA I APLIKACIJA

- Pritisnite na ažuriranje i sigurnost

AŽURIRANJE OPERATIVNOG SUSTAVA I APLIKACIJA

The screenshot shows the Windows Update settings page. The left sidebar contains navigation options: Početna stranica, Ažuriranje i sigurnost, Windows Update, Optimizacija isporuke, Sigurnost u sustavu Windows, Sigurnosna kopija, Otklanjanje poteškoća, Oporavak, Aktivacija, Pronađi moj uređaj, Za razvojne inženjere, and Windows Insider Program. The main content area is titled 'Windows Update' and shows a green checkmark icon with the text 'Sustav je ažuran' and 'Zadnja provjera: danas u 8:24 am'. Below this is a button 'Provjeri ima li ažuriranja'. There are also links for 'Prikaz neobaveznih ažuriranja', 'Preuzmi i instaliraj', and 'Pogledajte što je novo u ovom ažuriranju'. A list of update options is shown, including pausing updates for 7 days, changing active hours, viewing update history, and additional options. On the right side, there is a warning message: 'Ovaj PC trenutno ne zadovoljava minimalne sistemske preuvjete za pokretanje sustava Windows 11' with a red 'x' icon. Below this is a link to 'Nabavite aplikaciju Provjera stanja sustava računala' and a link for 'Tražite informacije o najnovijim ažuriranjima?'. At the bottom right, there are links for 'Potrebna mi je pomoć' and 'Davanje povratnih informacija'.

- Sustav je ažuran

Windows Update

 Dostupna su ažuriranja
Zadnja provjera: danas u 8:24 am

Feature update to Windows 10, version 22H2
Status: Preuzimanje – 0%

- Sustav nije ažuriran

- Nakon što se sustav ažurira, računalo je potrebno ponovno pokrenuti

Windows Update

Potrebno je ponovno pokretanje

Uređaj će se ponovno pokrenuti izvan aktivnih sati.

Feature update to Windows 10, version 22H2

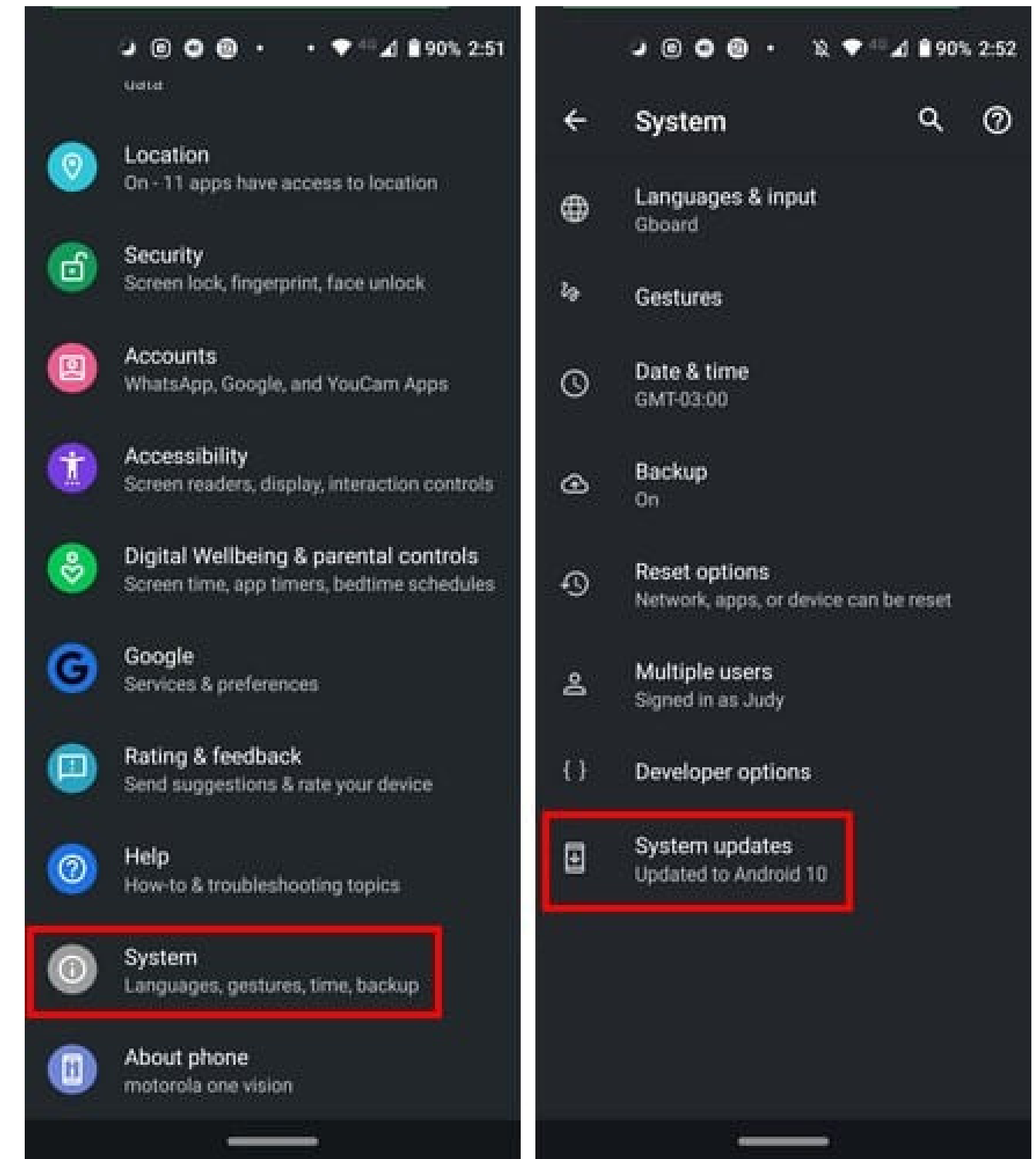
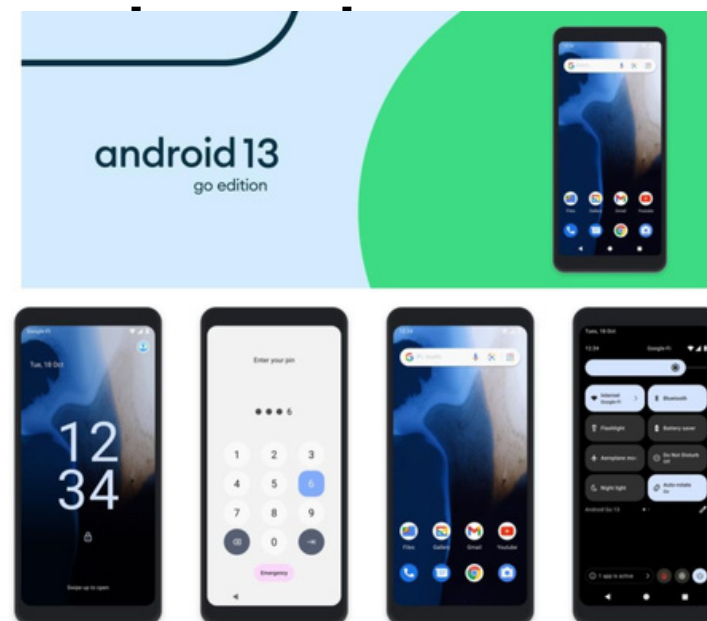
Status: Čeka se ponovno pokretanje

Odmah ponovno pokreni

[Zakaži ponovno pokretanje](#)

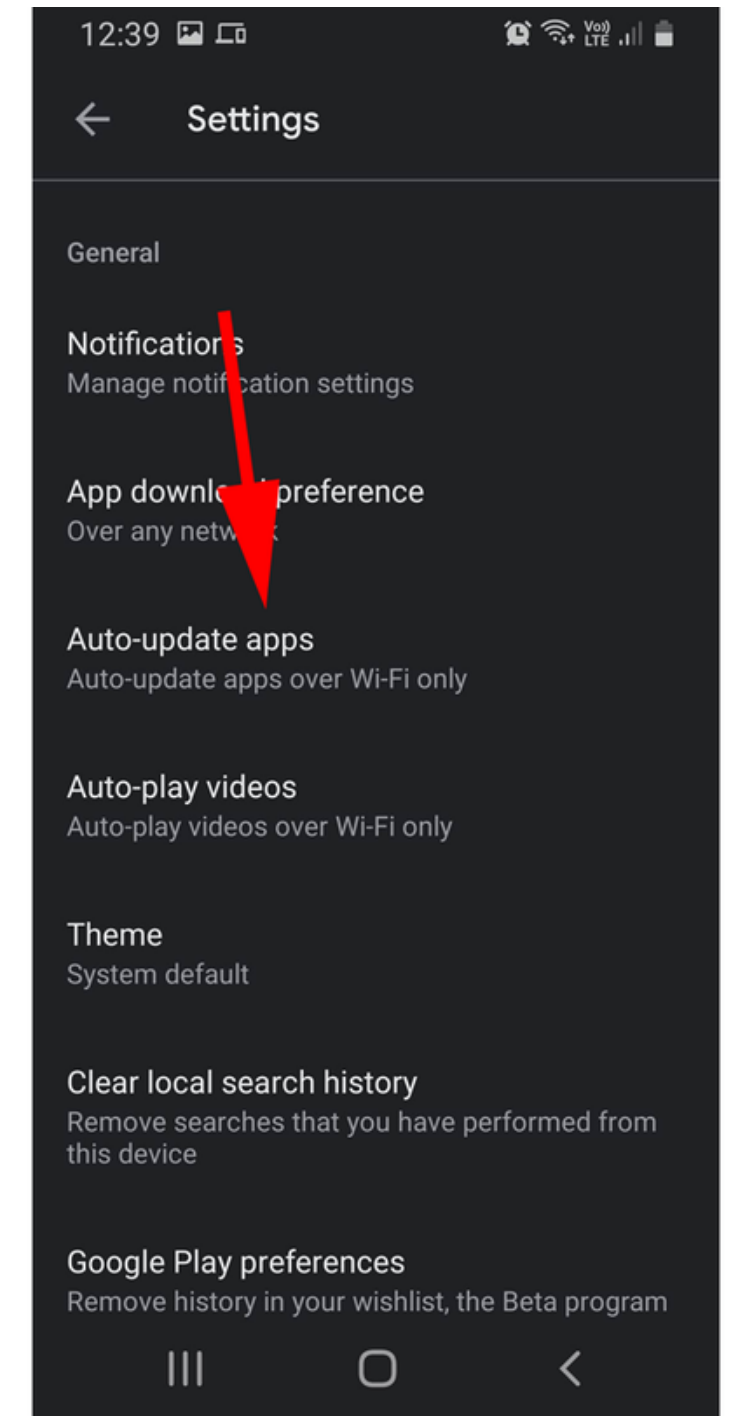
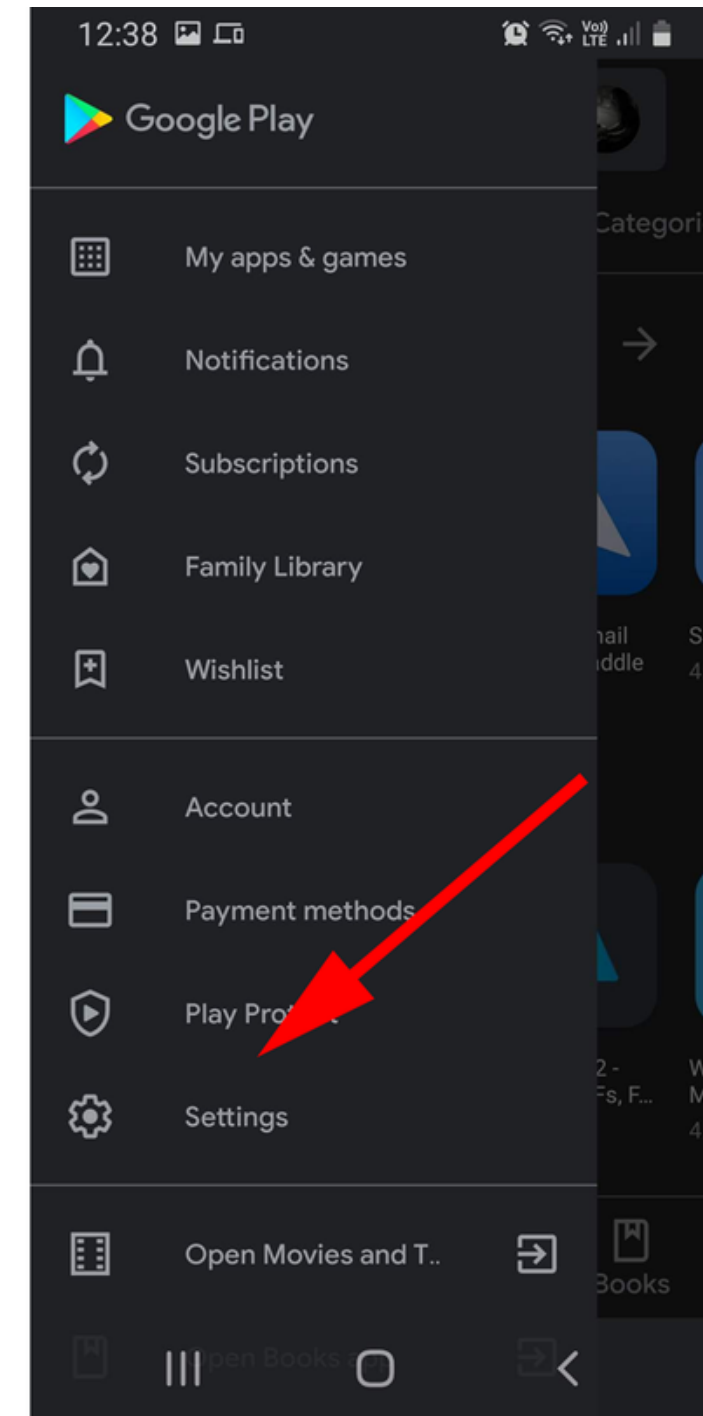
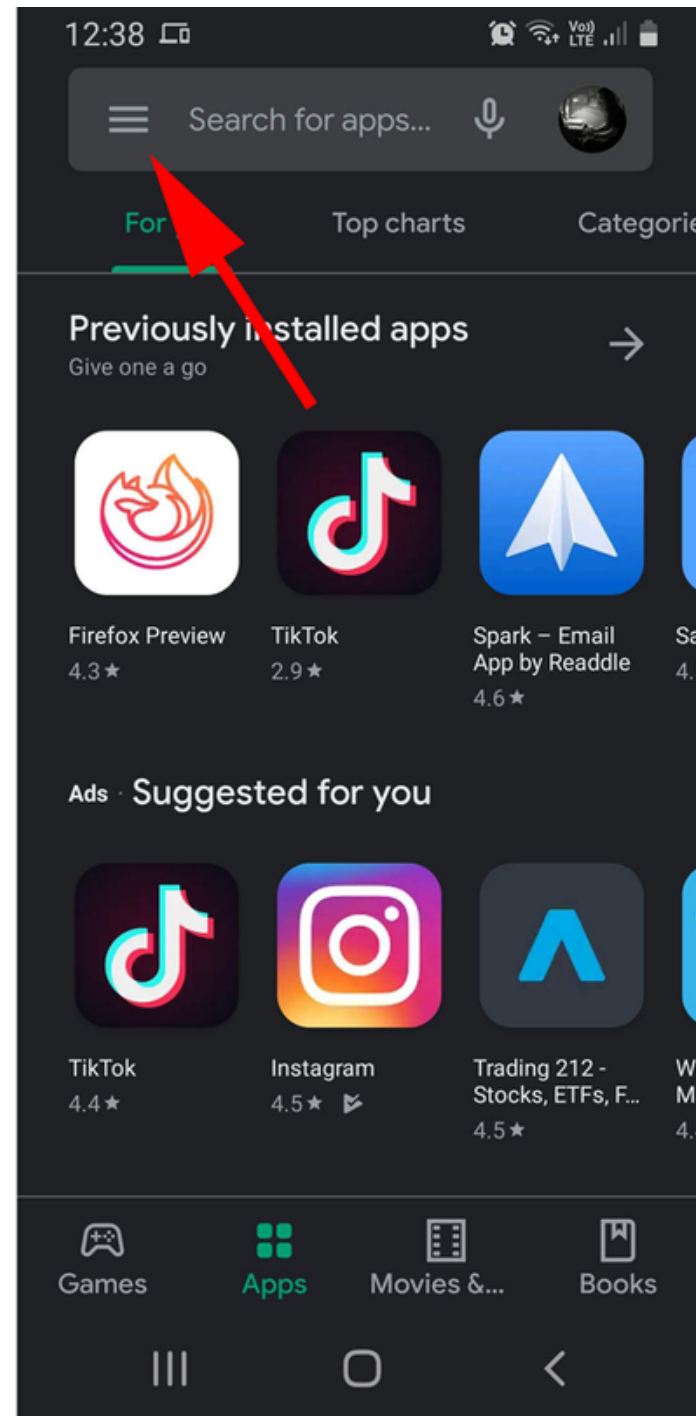
AŽURIRANJE OPERATIVNOG SUSTAVA I APLIKACIJA

- Android operativni sustav se ažurira tako da se ode u postavke mobitela
- Na nekim mobitelima se onda pritisne kategorija sustav ili system te se pritisne na system update, odnosno na ažuriranje sustava
- Na nekim mobitelima postoji

AŽURIRANJE OPERATIVNOG SUSTAVA I APLIKACIJA

- Google trgovina je aplikacija pomoću koje na android pametnim telefonima pronalazite aplikacije
- Odlaskom u postavke možete namjestiti da vam se aplikacije automatski ažuriraju i to samo dok ste spojeni na Wi-Fi, ili ako imate neograničen Internet možete namjestiti da vam se aplikacije ažuriraju i preko mobilnih podataka

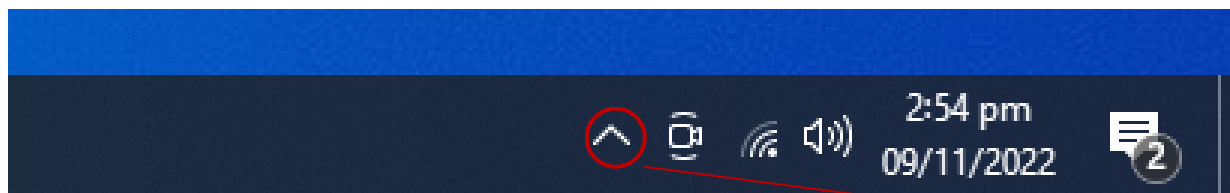

ANTIVIRUSNI PROGRAMI

- Antivirusni programi su vrlo bitni za siguran rad na računalu
- Prednost kod operativnog sustava Windows 10 i Windows 11 je ta što je kvalitetan antivirusni program već ugrađen u sustav te nema potrebe za nekim vanjskim programom
- Ako imate Windows Defender, on vam je i više nego dovoljna zaštita, jedino ako idete na opasne internetske stranice tada može biti potrebna dodatna zaštita
- Za što bolju zaštitu potrebno je redovito ažurirati operativni sustav i na računalu i na par

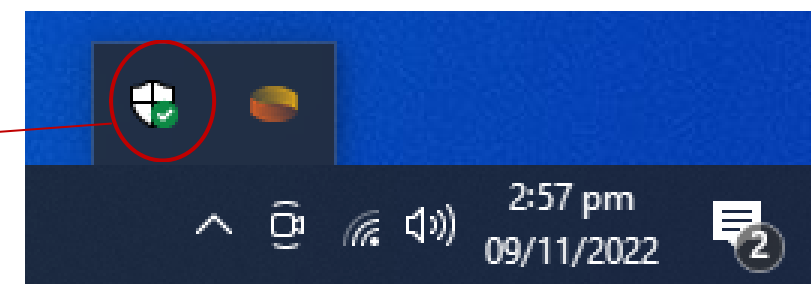

ANTIVIRUSNI PROGRAMI

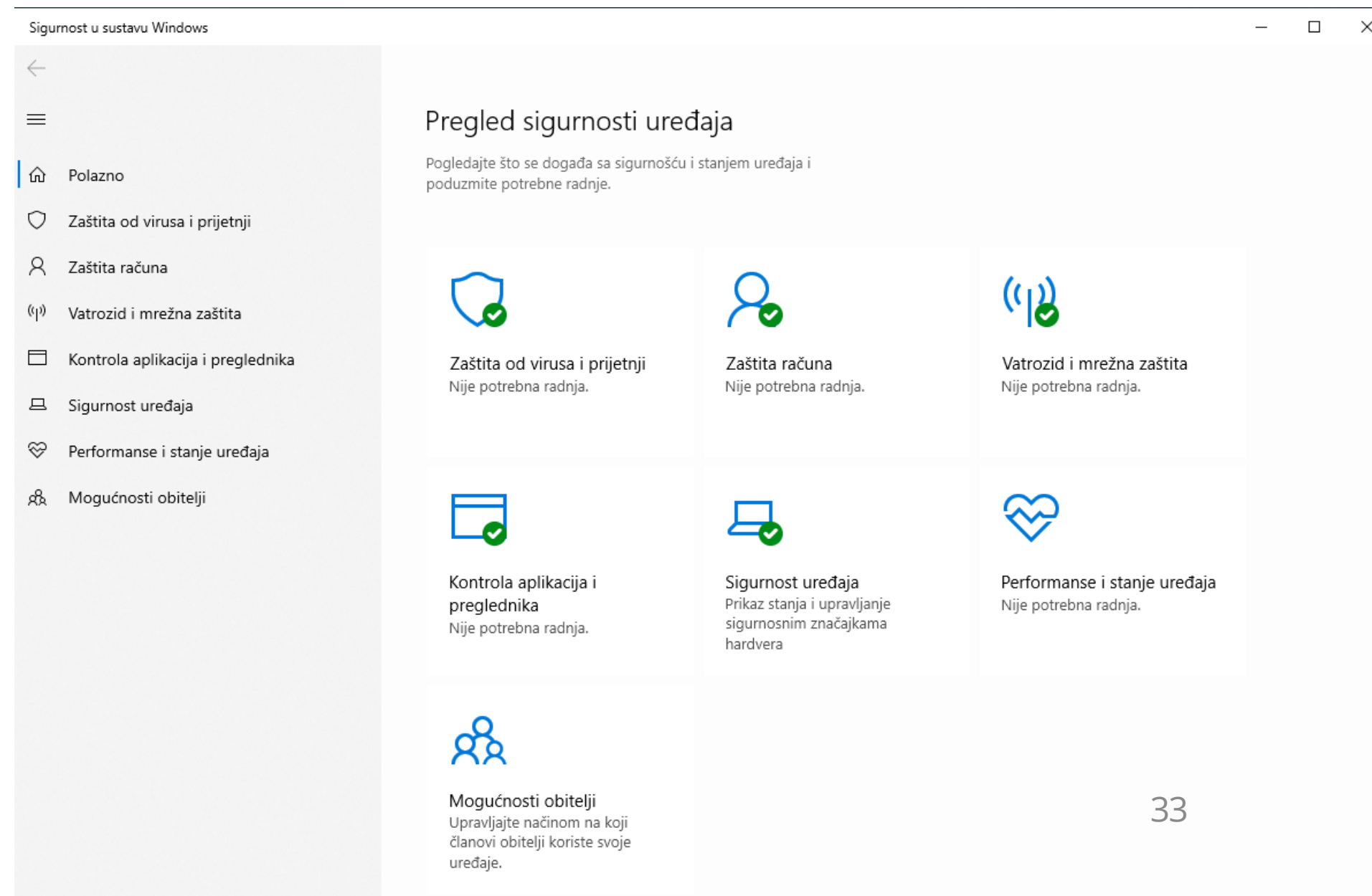
- Pritisnite ovu tipku na alatnoj traci

- Pritisnite ovu ikonu te će vam se otvoriti aplikacija „Sigurnost u sustavu Windows“, odnosno Windows defender

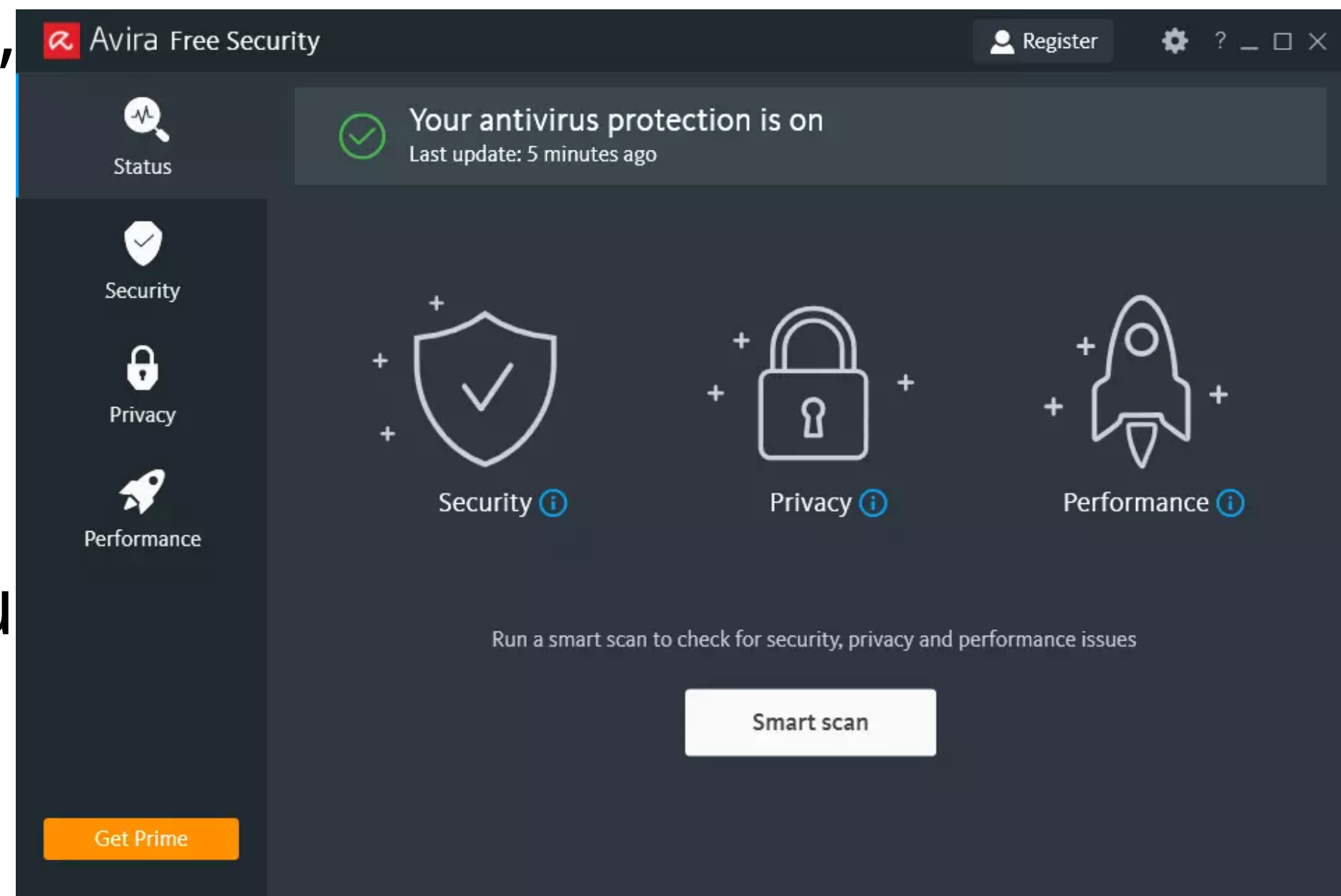
ANTIVIRUSNI PROGRAMI

- Sve kategorije bi trebale biti označene sa zelenom kvačicom
- Ako nisu, pritisnite na kategoriju i provjerite koji je problem
- Sve je napisano te što ne razumijete uvijek možete „upitati” Google. Nigdje vam se ne žuri, rad na računalu je relativno jednostavan, ne smijete ga se bojati

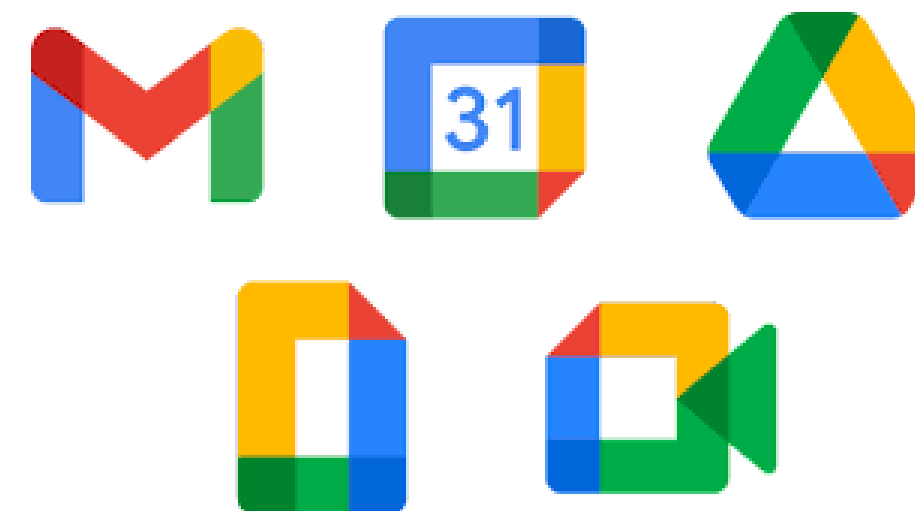
ANTIVIRUSNI PROGRAMI

- Ako imate stariju verziju Windowsa, preporučili bismo vam da kao antivirusni program koristite [Avira program](#) – besplatnu ili plaćenu verziju
- Nije preporučljivo imati više antivirusnih programa instalirano u isto vrijeme, jer mogu „smetati” jedan drugom

MODUL U - USLUGE NA INTERNETU

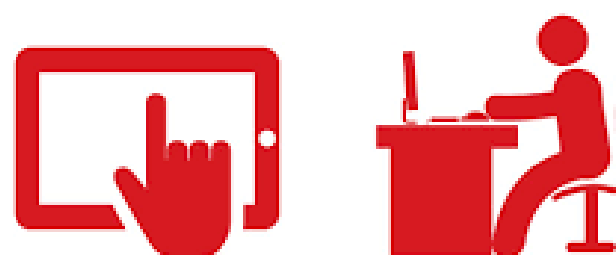
- Google usluge
 - Sigurno pretraživanje sadržaja
 - Provjera točnosti sadržaja
- Online kupovina
- e-građani

Google Maps

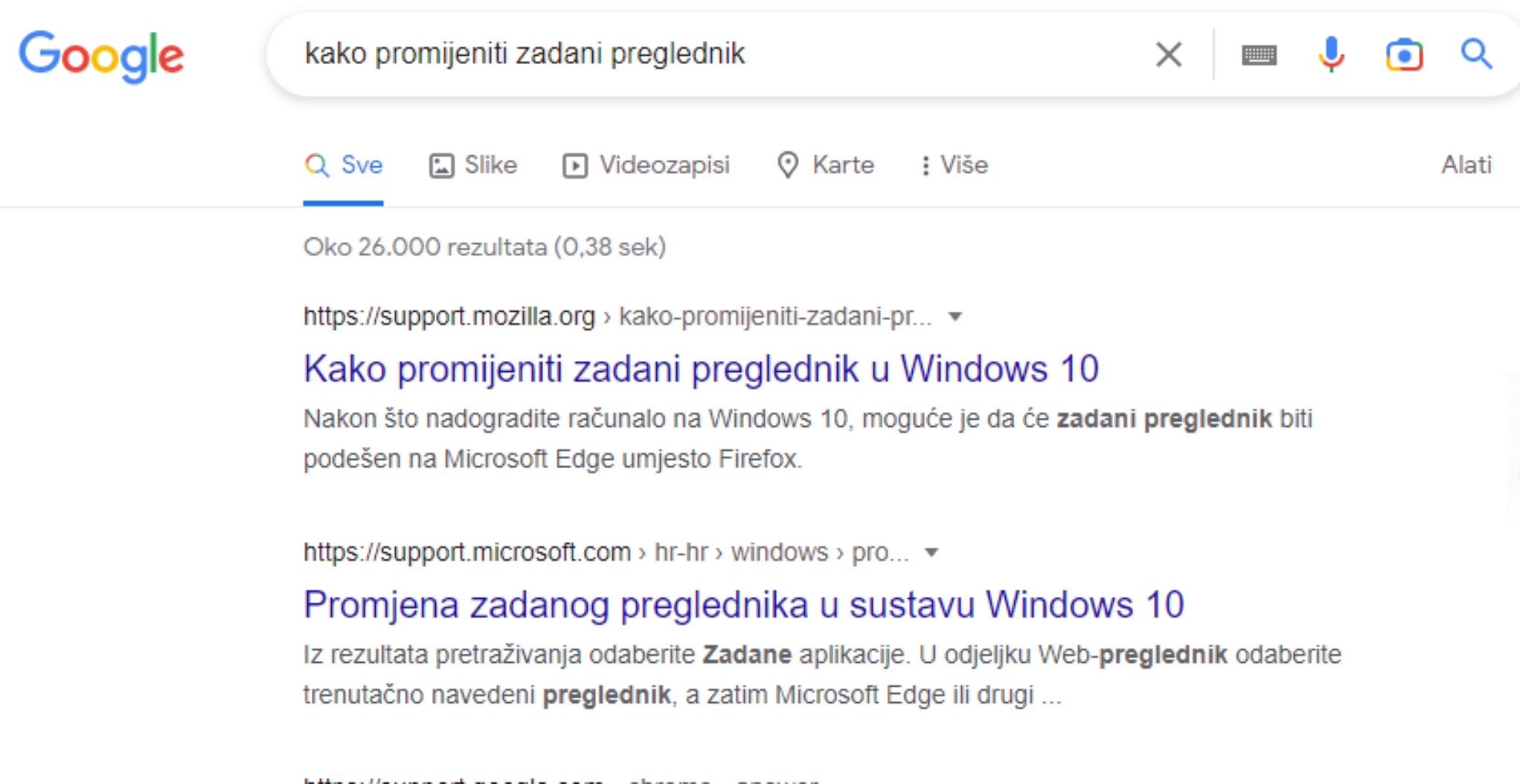
e-Građani

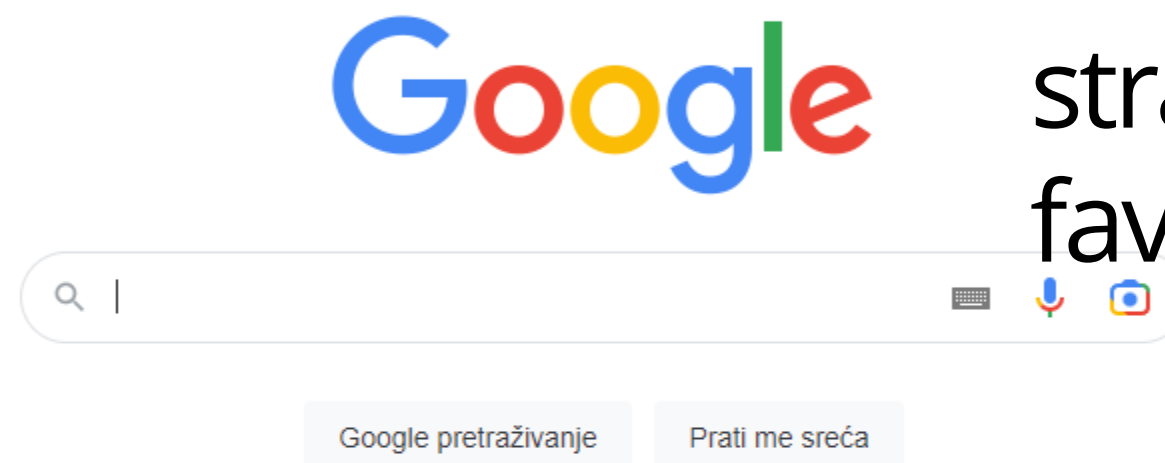
Booking.com

GOOGLE CHROME – WEB PREGLEDNIK

- [Google Chrome](#) je najpoznatiji preglednik
- Ako vam Chrome sporo radi, preporučujemo da instalirate [Firefox](#) ili [Edge](#)
- Chrome koristi puno radne memorije pa nekima može raditi sporije
- Sve što ne znate napraviti na vašem web pregledniku možete „uguglati“, nešto napraviti

- Prijavite se u Google Chrome s Google računom kako bi na svim uređajima imali jednake postavke i iste favorite

- Pritisnite na zvjezdicu kako bi dodali stranicu u favorite

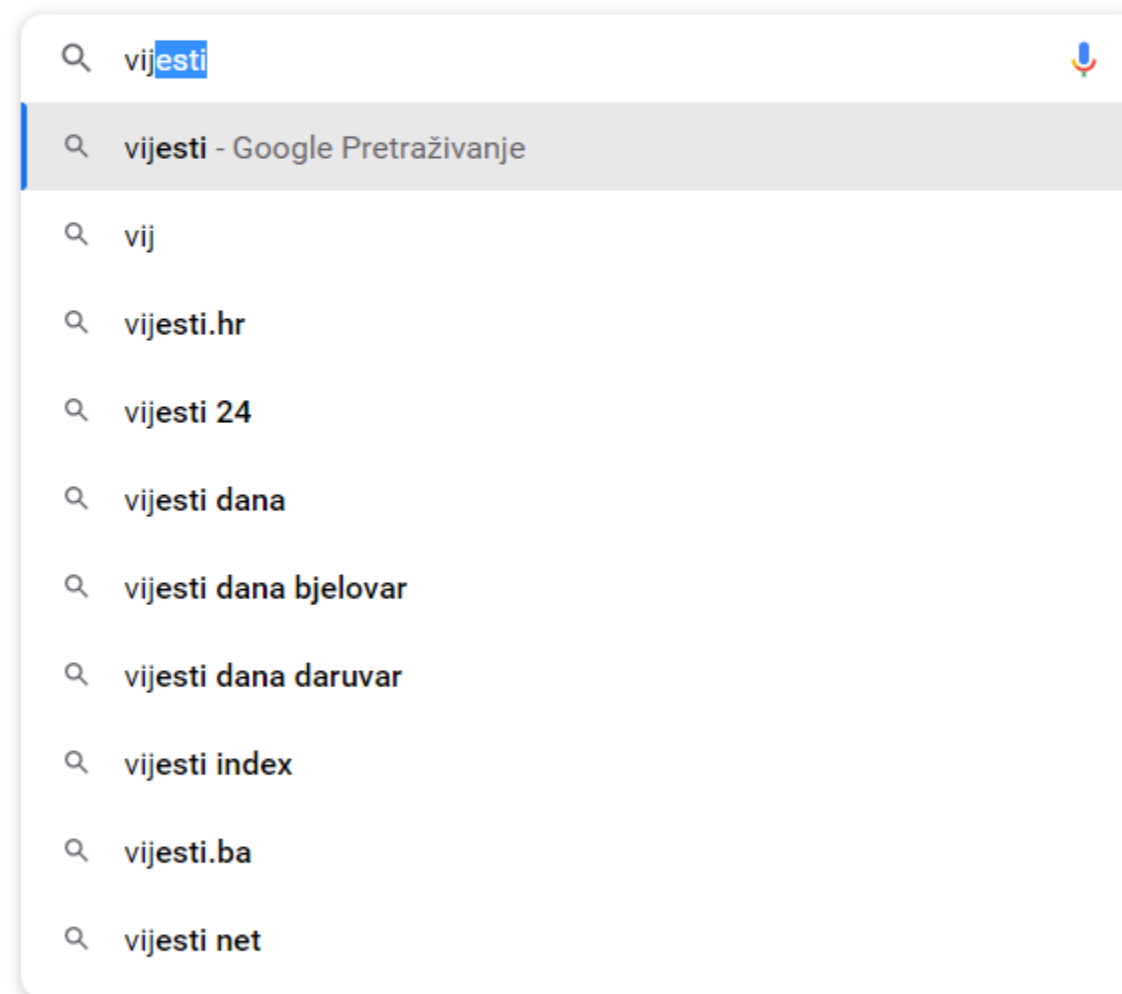
- U padajućem izborniku možete mijenjati postavke, pogledati povijest pretrage, pogledati skinute datoteke, pogledati favorite

GOOGLE USLUGE – PRETRAŽIVANJE SADRŽAJA

- Internet sadrži mnoštvo korisnih sadržaja
- Pored korisnih sadržaja postoje i štetni i zlonamjerni sadržaji
- Dio korisnika interneta želi nanijeti štetu drugima: krađa podataka, uznemiravanje, financijska šteta

- Na idućim stranicama vidjeti ćete kako provjeriti je li Internet stranica koju koristite sigurna

vijesti

Prijavite se

Sve Slike Videozapisi Karte Više Alati

Oko 50.200.000 rezultata (0,53 sek)

Najaktualnije vijesti

Tportal
Potvrđene su crne vijesti za obitelj Schumacher, jer nakon ovog mu nema spas... jučer

HRT: Sport
Odlične vijesti za Dalića, Dinamova zvijezda odabrala Hrvatsku prije 2 dana

N1
Svjetski mediji pišu o krahu Liz Truss i britanskim previranjima prije sat vremena

VL Vecernji list
Hoće li ono što ostane od Ukrajine biti prepušteno zaboravu kao i Afganistan prije sat vremena

<https://www.index.hr> > vijesti

[Vijesti - Najnovije i najčitanije - Index.hr](https://www.index.hr)

prije 4 sata — Prijelomne vijesti, prvi u Hrvatskoj! Najčitaniji hrvatski news portal. Pročitajte najnovije vijesti iz Hrvatske, regije i svijeta iz minute u minutu: ...
Svijet · Hrvatska · Zagreb · Crna kronika

<https://www.jutarnji.hr> > vijesti

[Vijesti - Jutarnji list](https://www.jutarnji.hr)

prije 28 minuta — DRAMATIČNI TRENUTAK Kako su splitski ronici zapravo spasili most: 'Nitko na svijetu tako nešto nije napravio' 25.07.2022. u 09:56. Povratak na vrh. vijesti.

<https://klik.hr> > vijesti

[Vijesti s najboljih HR portala + Sve vijesti - KLIK.HR](https://klik.hr)

Najnovije vijesti dana iz Hrvatske i sve vijesti iz svijeta s najboljih news portala čitajte na 1klik. Dnevne vijesti iz minute u minutu.

- index.hr
- Veza je sigurna
- Kolačići 35 u upotrebi
- Postavke web-lokacije

RAZVOJ DOGAĐAJA PRATITE NA INDEXU

Eksplodije odjekuju ukrajinskim gradovima. Ukrajina moli Izrael za oružje

IZ MINUTE U MINUTU pratimo rat u Ukrajini.

Najnovije

- 18 min** Škorina sestra: Neka vlada dokaže da nije umiješana u pljačku Ine
- 26 min** Separatisti: Ukrajinci ubili četvero civila koji su bježali iz Hersona
- 32 min** Eksplozije odjekuju ukrajinskim gradovima. Ukrajina moli Izrael za oružje
- 34 min** Šef u američkoj IT tvrtki: Više se isplati zaposliti inženjera u Pragu nego u SAD-u
- 40 min** Vučić: Srbija ima samo jedan problem
- 42 min** VIDEO Putin snimljen s nuklearnom aktovkom?
- 52 min** Njemačko sveučilište planira zemljama vratiti sve ljudske ostatke iz kolonijalizma
- 1 h** Stanovnici Mjanmara: Vojska je odrezala glavu nastavniku, zabili je na vrata škole
- 1 h** Vučić dobio medalju borca: "Uveo je promjene i povratak putu antifašizma"
- 1 h** Vojni analitičar: Rusi pljačkaju po Hersonu, grad će pasti

PRIKAŽI JOŠ VIJESTI

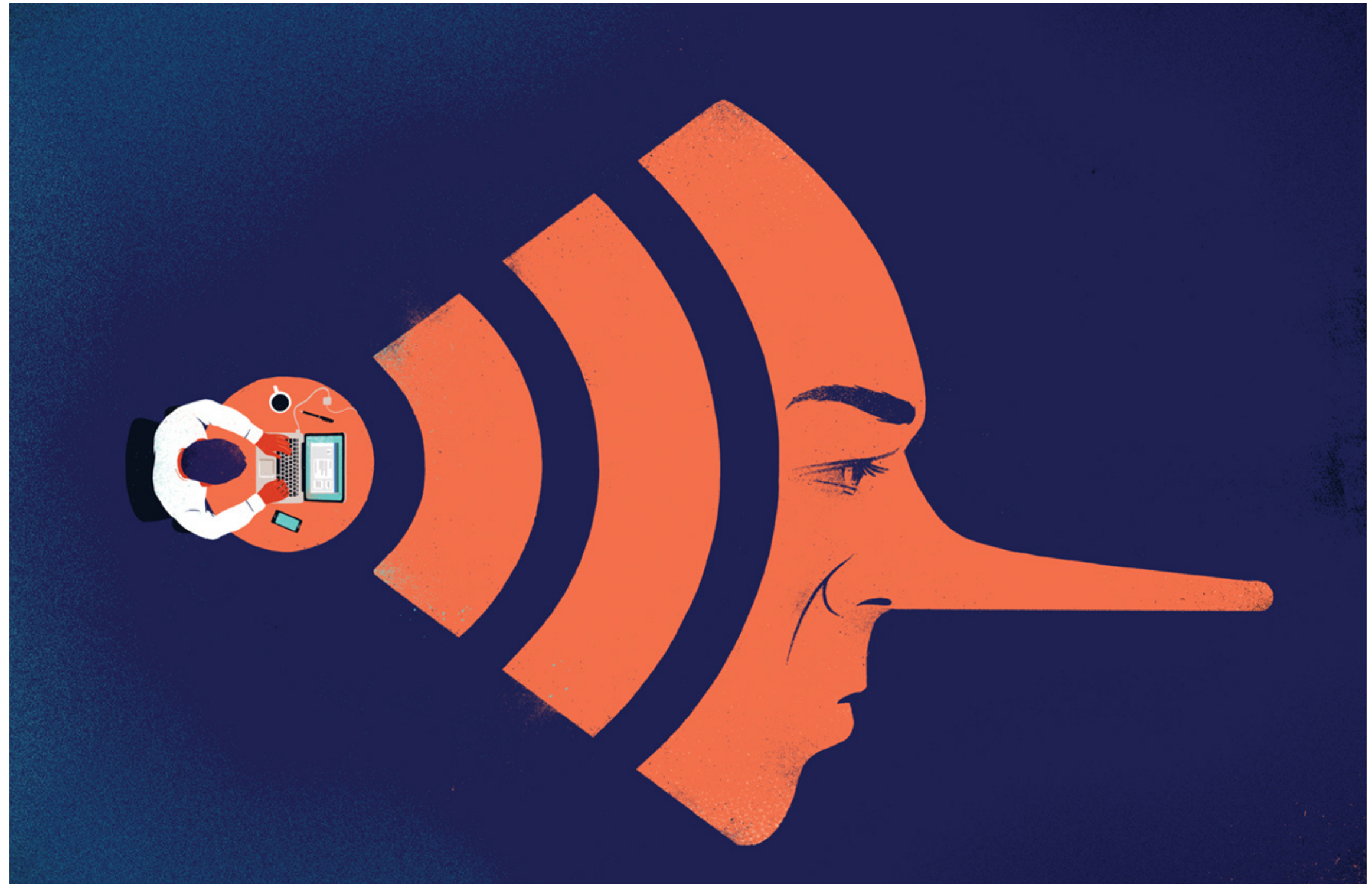
GOOGLE USLUGE – PRETRAŽIVANJE SADRŽAJA

- Ne posjećujte sumnjive web stranice jer one najčešće sadrže zlonamjerne sadržaje
- Primjerice online kockanje, piratske programe, sadržaj za odrasle
- Datoteke koje preuzimate mogu sadržavati viruse
 - Preuzimajte datoteke samo s provjerenih web stranica
 - Ne otvarajte priloge u e-mailu od nepoznatih pošiljatelja
 - Ne preuzimajte datoteke od nepoznatih osoba na društvenim mrežama

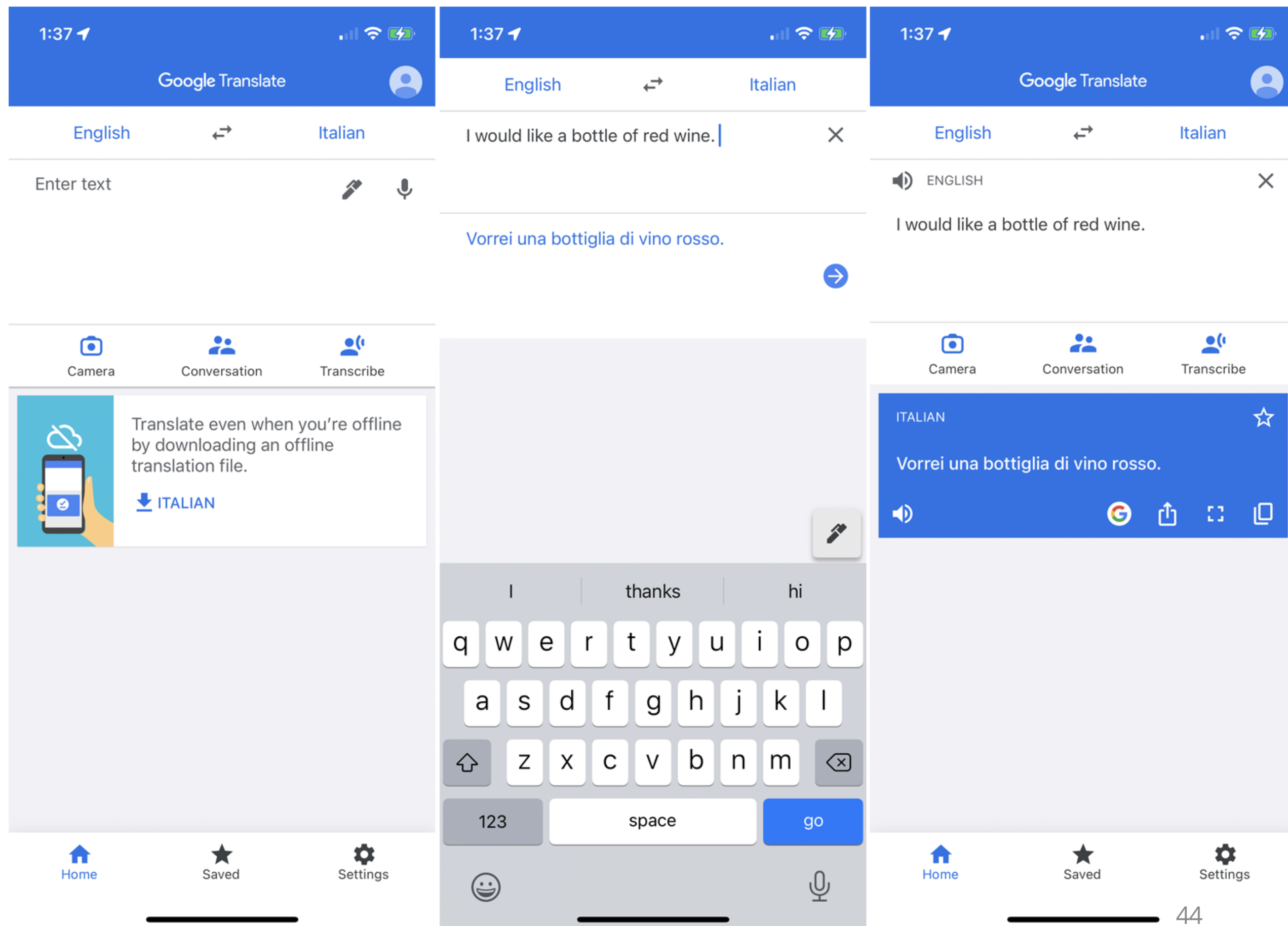
GOOGLE USLUGE – PRETRAŽIVANJE SADRŽAJA

- Provjera informacija
 - Tko je objavio informaciju?
 - Tko je izvor informacije?
 - Pročitajte cijeli članak – naslovi su namjerno bombastični pa mogu navesti na krivi zaključak
 - Provjerite autora

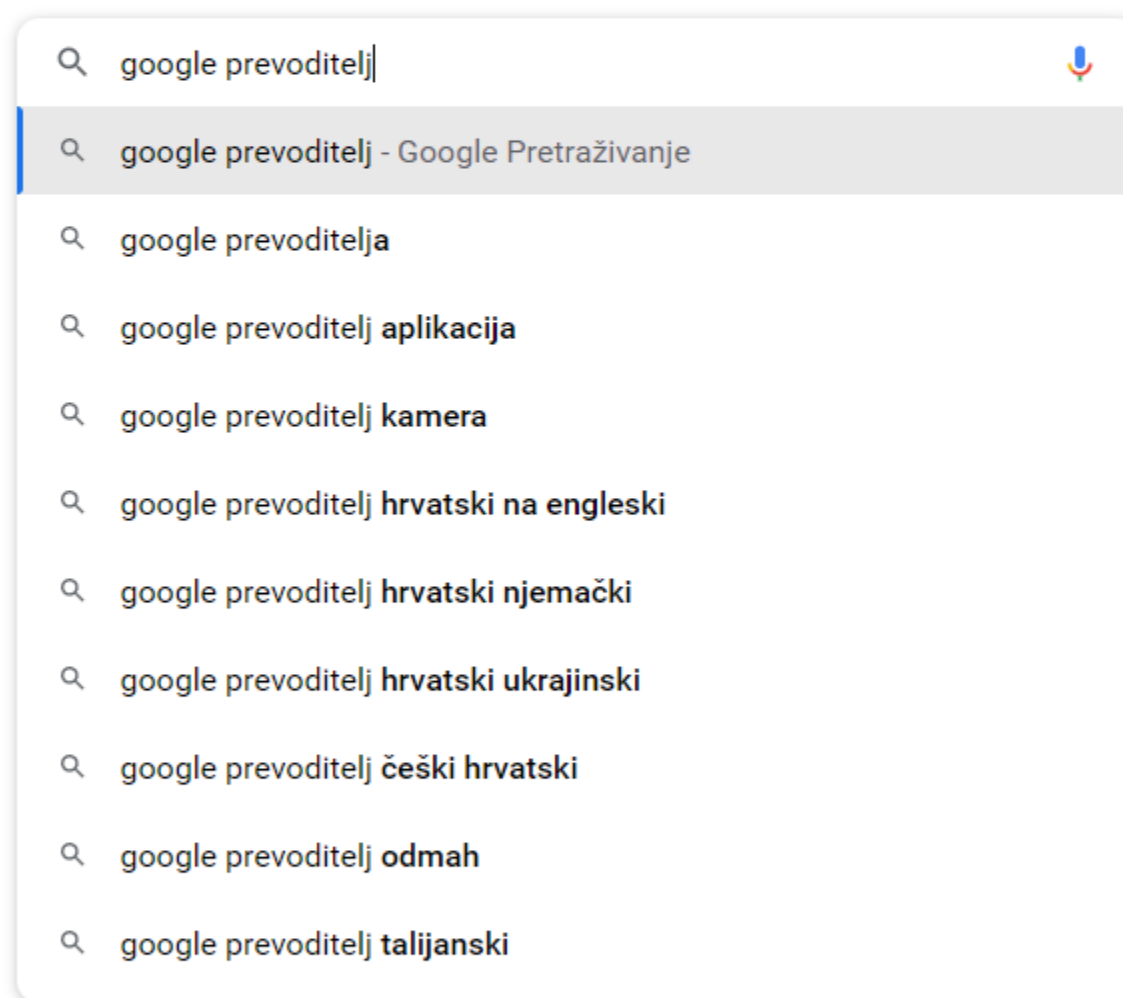

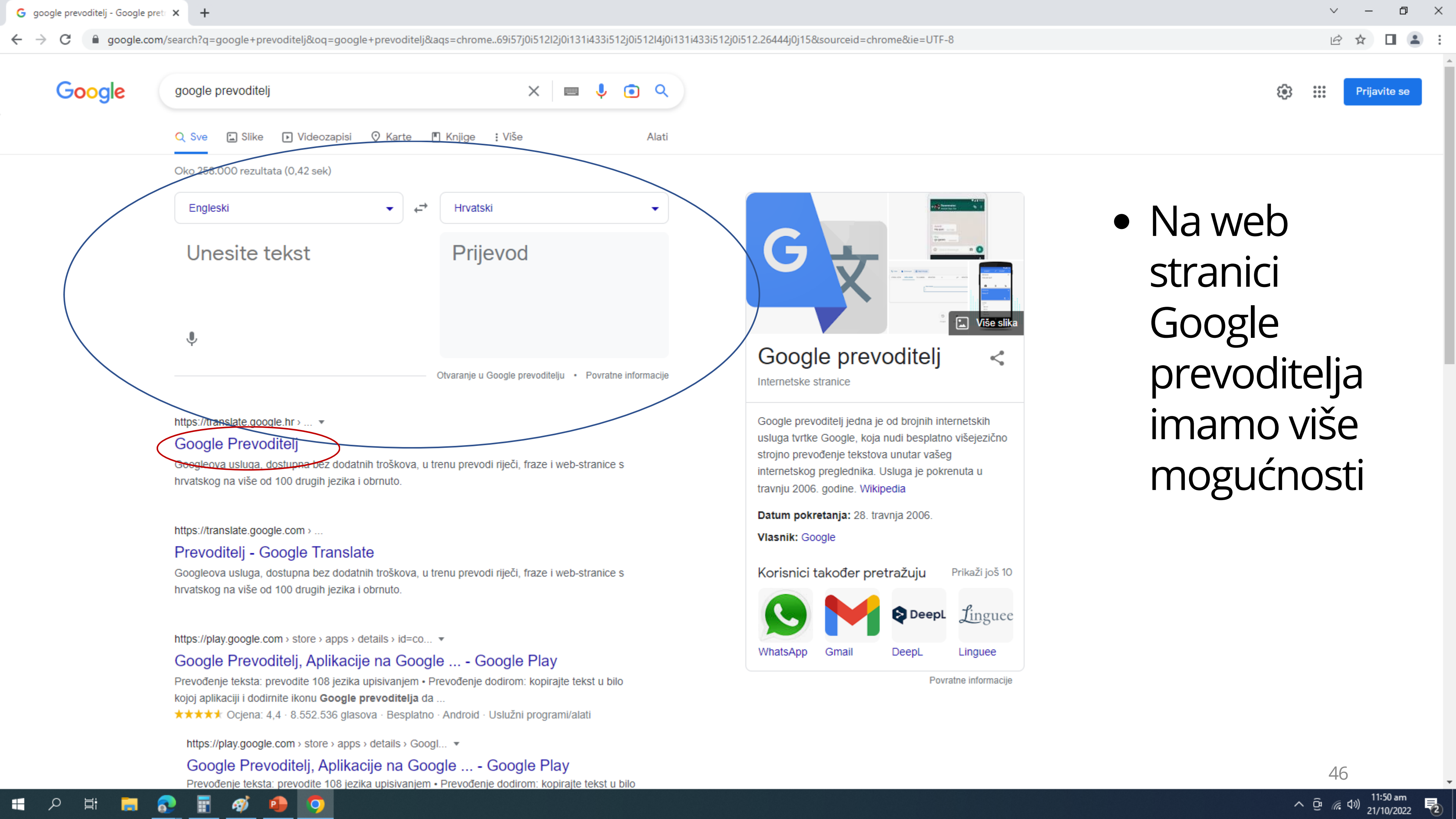
GOOGLE USLUGE – PREVODITELJ

- Google prevoditelj vrlo kvalitetno prevodi engleski i njemački jezik na hrvatski i obrnuto
- Google prevoditelj vam može pomoći pri pretraživanju interneta te pri komunikaciji

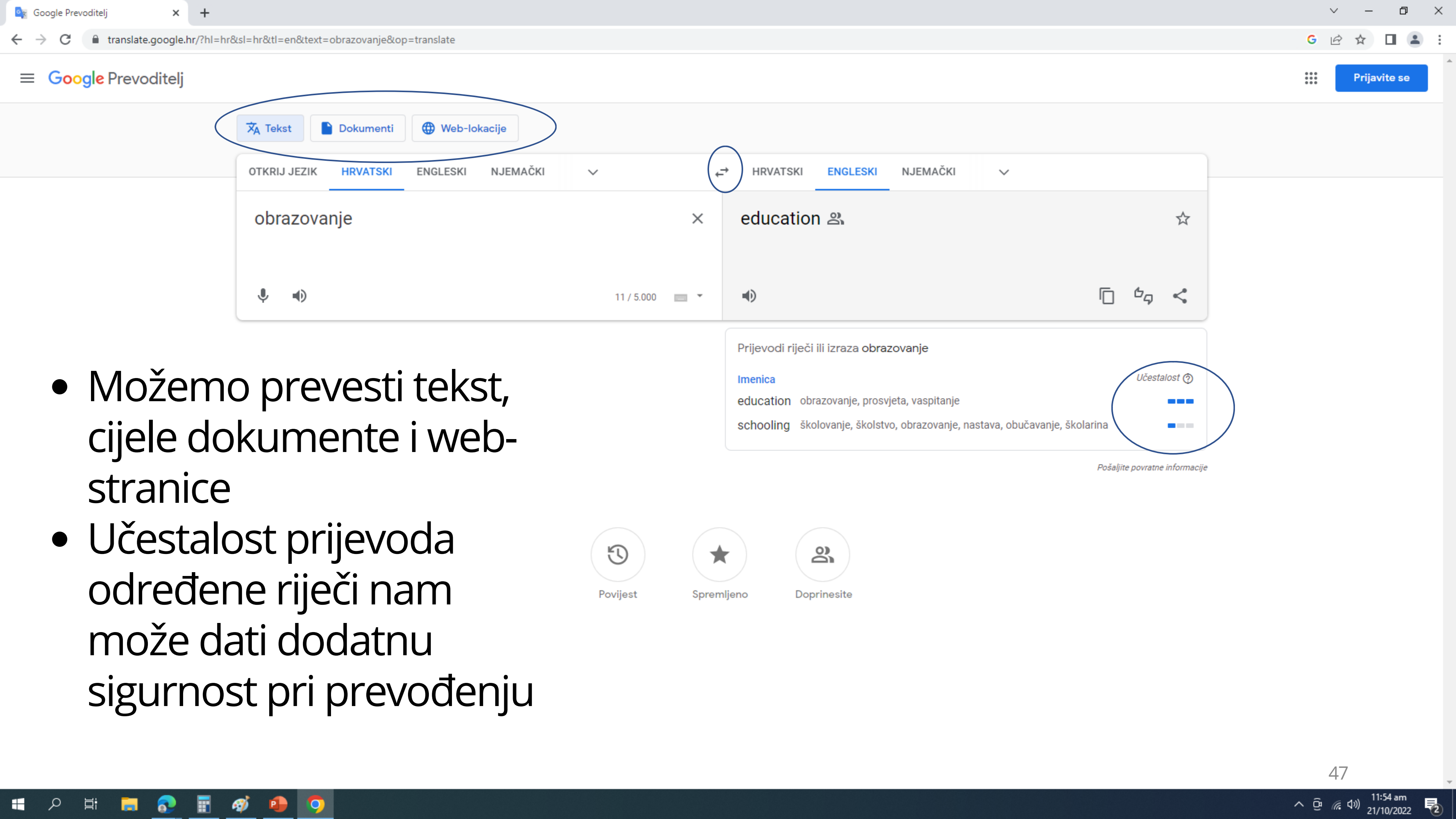

- Na idućim stranicama možete vidjeti kako se koristi Google prevoditelj

- Na web stranici Google prevoditelja imamo više mogućnosti

- Možemo prevesti tekst, cijele dokumente i web-stranice
- Učestalost prijevoda određene riječi nam može dati dodatnu sigurnost pri prevođenju

Tekst Dokumenti Web-lokacije

OTKRIJ JEZIK HRVATSKI ENGLISKI NJEMAČKI HRVATSKI ENGLISKI NJEMAČKI

Web-lokacija https://www.reuters.com/

Pošaljite povratne informacije

- Povijest Spremljeno Doprinesite

Business

Business

As intervention threat grows, Japan deals 'strictly' with FX speculators

9:42 AM GMT+2

Charged

EXCLUSIVE Automakers to double spending on EVs, batteries to \$1.2 trillion by 2030

7:04 AM GMT+2

Healthcare & Pharmaceuticals

Pfizer expects to hike U.S. COVID vaccine price to \$110-\$130 per dose

8:11 AM GMT+2

Markets

Shares slide, dollar strong as U.S. yields march higher

10:54 AM GMT+2

FOCUS

Walmart doubles down on Africa despite a decade of frustration

World

Boris Johnson, Rishi Sunak lead race to become Britain's next prime minister

10:57 AM GMT+2 · an hour ago

Boris Johnson and former finance minister Rishi Sunak were leading the potential contenders to replace British Prime Minister Liz Truss on Friday, with candidates canvassing support to become Conservative Party leader in a fast-tracked contest.

- Prescient or traitor? Rishi Sunak is the favourite to be next UK PM
Factbox: How will the contest to replace Liz Truss as UK prime minister work?

World

Iranian trainers on the ground help Russia with Ukraine drone attacks, U.S. says

World

The big reveal: Xi set to introduce China's next standing committee

3:08 AM GMT+2

INSIGHT

Russia poised to largely skirt new G7 oil price cap

11:01 AM GMT+2 · Updated an hour ago

Business

Tesla's Musk says recession could last until 2024

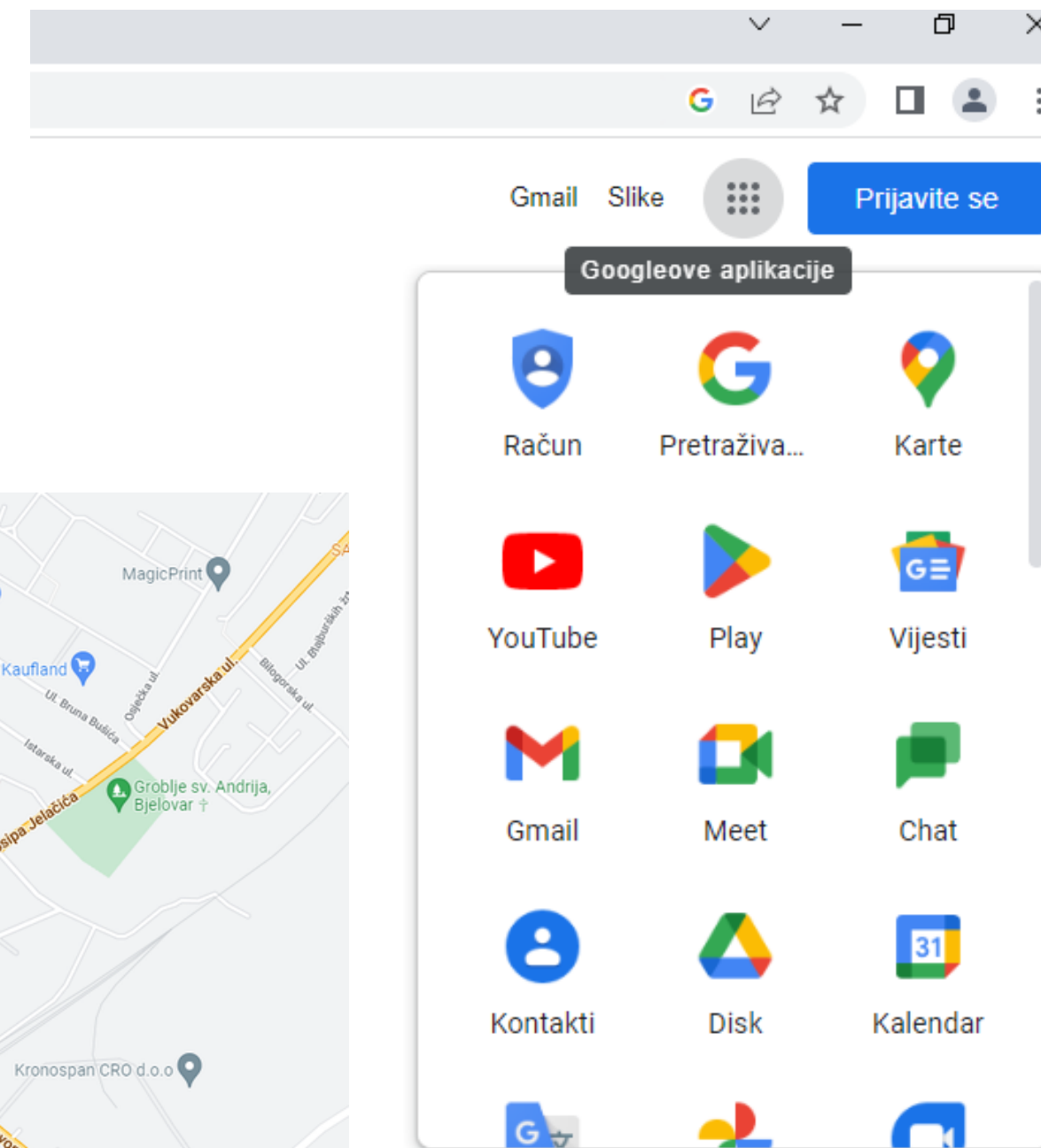
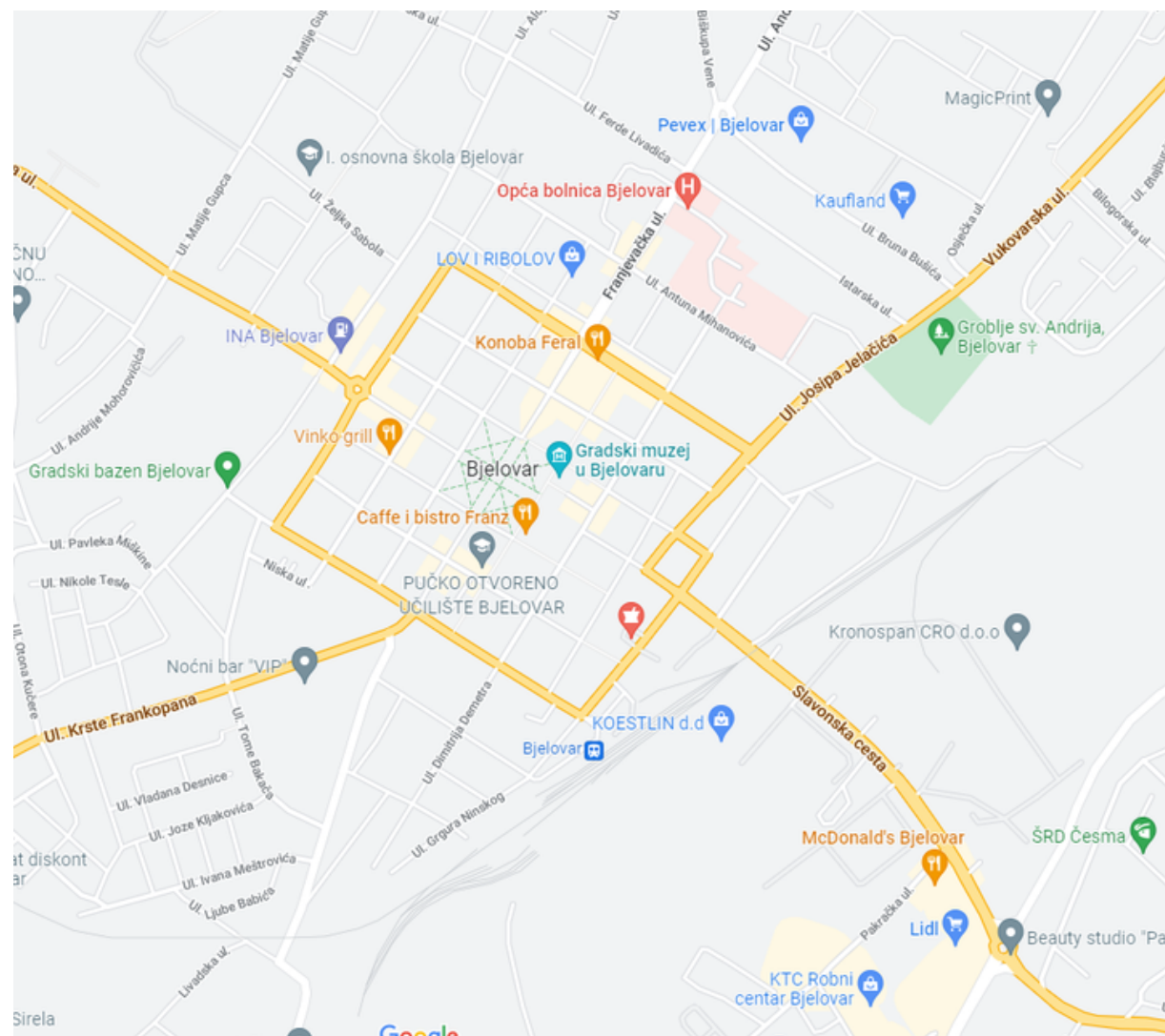
Advertisement for Black Friday sale with 50% discount and 10% off for Visa cardholders. Includes 'ekupi' logo and a right arrow button.

Report an ad

Feedback

GOOGLE USLUGE – GOOGLE KARTE

- Google karte su koristan alat za pomoć pri pronalasku određenih lokacija; za pomoć pri pronalasku raznih sadržaja od ljekarne, dućana pa do restorana; za pronalazak raznih znamenitosti i sl.
- Google Karte vam same izračunaju koliko vam treba od jedne lokacije do druge
- Karte su koristan alat i na

Pretražite Google karte

Restorani Hoteli Preporuke Muzeji Javni prijevoz Ljekarne Bankomati

Map navigation controls: compass, zoom in (+), zoom out (-), street view, and a scale bar showing 500 m.

Centar za cjeloživotno učenje i kulturu Bjelovar

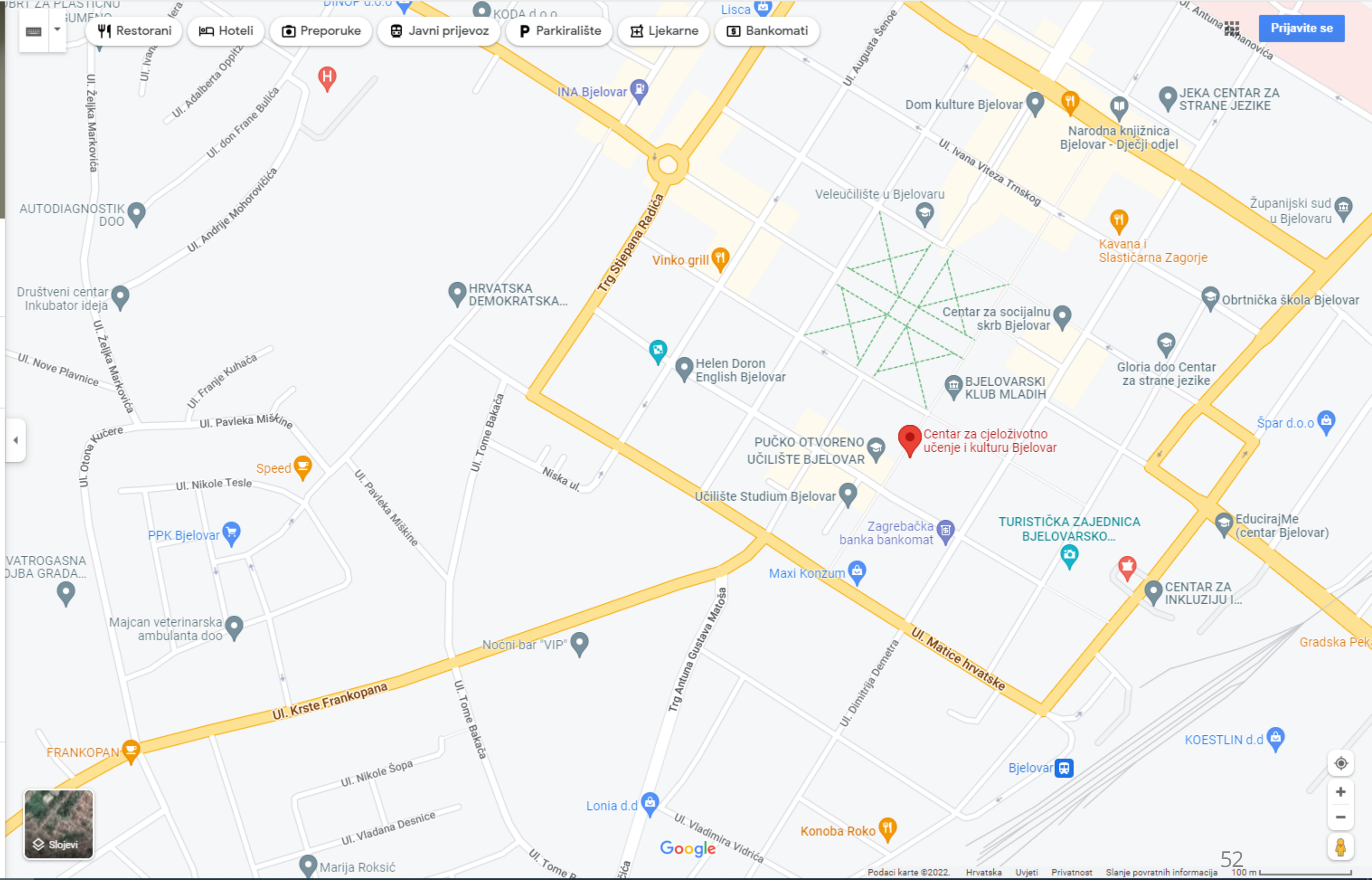
Centar za obrazovanje

- Upute
- Spremi
- U blizini
- Slanje na telefon
- Dijeli

- Ul. Vladimira Nazora 9, 43000, Bjelovar
- Otvoreno · zatvara se u 21
- cuk.hr
- 043 241 298
- VRWR+WW Bjelovar
- Pošaljite na svoj telefon
- Polaganje prava na tvrtku

Predložite izmjenu

Fotografije

Navigation icons: Home, Car, Bus, Pedestrian, Bicycle, Plane.

POSTAJA PROMETNE POLICIJE BJELOVAR

Centar za cjeloživotno učenje i kulturu Bjelo

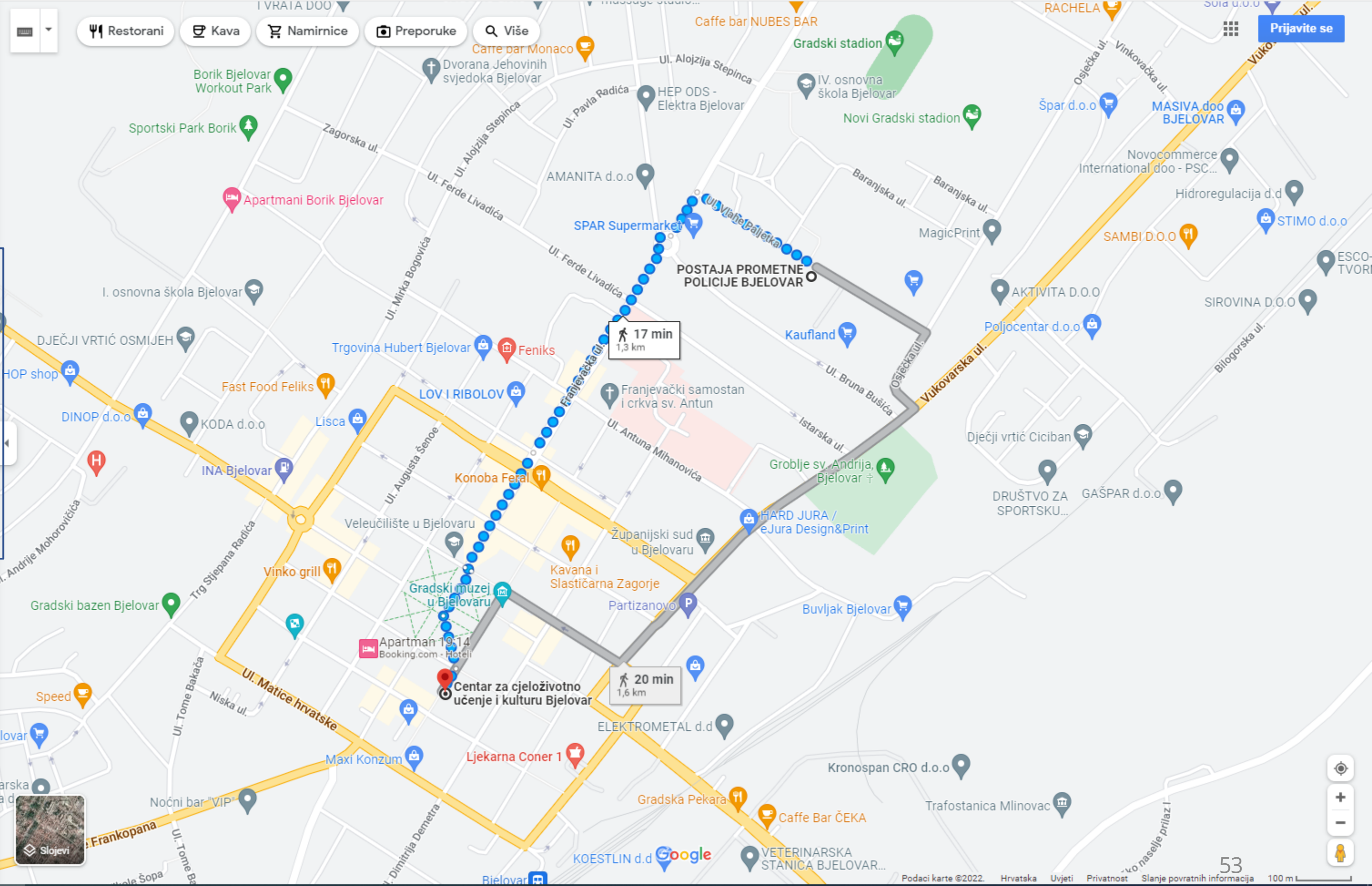
Dodaj odredište

Opcije

Pošaljite upute na svoj telefon

	putem Franjevačka ul.	17 min
	Pojedinosti	1,3 km
	putem Ul. Josipa Jelačića	20 min
		1,6 km

Sve rute uglavnom su ravne

GOOGLE USLUGE – YOUTUBE

- Koristan alat za slušanje glazbe, gledanje zabavnog sadržaja, gledanje poučnog sadržaja
- Iznimno je važno preispitivati informacije koje nađemo na društvenim mrežama pa tako i na YouTubeu!
- Imamo više mogućnosti ako se ulogiramo s Google računom na YouTube
- Ako smo ulogirani s Google računom na Google Chrome pregledniku, automatski ćemo s tim istim računom biti ulogirani i u sve ostale

KAKO PREPOZNATI LAŽNE VIJESTI

RAZMISLI O IZVORU
Dobro prouči stranicu, istraži njezinu svrhu i podatke o kontaktu.

PROČITAJ SVE!
Senzacionalistički naslovi privlače klikove. O čemu je zapravo riječ?

PROVJERI AUTORA
Na brzinu provjeri autora! Može li mu se vjerovati i je li to stvarna osoba?

DODATNI IZVORI
Klikni na ponuđene linkove i dodatne izvore. Provjeri sadrže li informacije koje zaista podupiru vijest.

PROVJERI DATUM OBJAVE
Ako je nešto nedavno objavljeno, ne znači da je nova vijest.

JE LI TO ZAFRANCANCIJA?
Ako je previše neobično i čudno, možda je šala. Istraži stranicu i autora da bi bio siguran.

OSVIJESTI SVOJE STAVOVE
Uzmi u obzir da bi tvoji stavovi mogli utjecati na prosudbu.

PITAJ STRUČNJAKE
Pitaj knjižničara ili provjeri informacije na *fact-checking* stranicama.

Prijevod: Hrvatsko knjižničarsko društvo

IFLA
International Federation of Library Associations and Institutions

54

- Političar populist
- Bitno je provjeriti informacije izrečene u videu
- Senzacionalizam – „OVO JE KRAJ”

YouTube

youtube.

YouTube HR

Početna

Shorts

Pretplate

Zbirka

Povijest

Prijavite se da biste mogli pozitivno ocjenjivati videozapise, ostavljati komentare i aktivirati pretplate.

Prijava

ISTRAŽITE

U trendu

Glazba

Videoigre

Sport

Pregled kanala

VIŠE S YOUTUBEA

YouTube Premium

YouTube Music

YouTube Kids

YouTube TV

KingsOfFailsShow
717 tis. pregleda • prije 2 mjeseca

Vekica_g
169 tis. pregleda • prije 1 mjesec

IvanPernarTV
5,9 tis. pregleda • prije 2 sata

696 pregleda • prije 2 dana

Schnell Lecker Kochen
5,1 mil. pregleda • prije 1 mjesec

HUGESTAFF
194 tis. pregleda • prije 5 dana

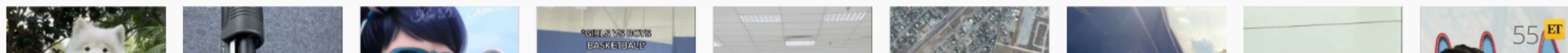

Green Sound
6,4 mil. pregleda • Vrijeme streaminga: prije 10 mjeseci

Beast Reacts
11 mil. pregleda • prije 9 dana

Shorts

Browser window showing YouTube interface with 'Prijava' button and 'Nedavno preneseno' section.

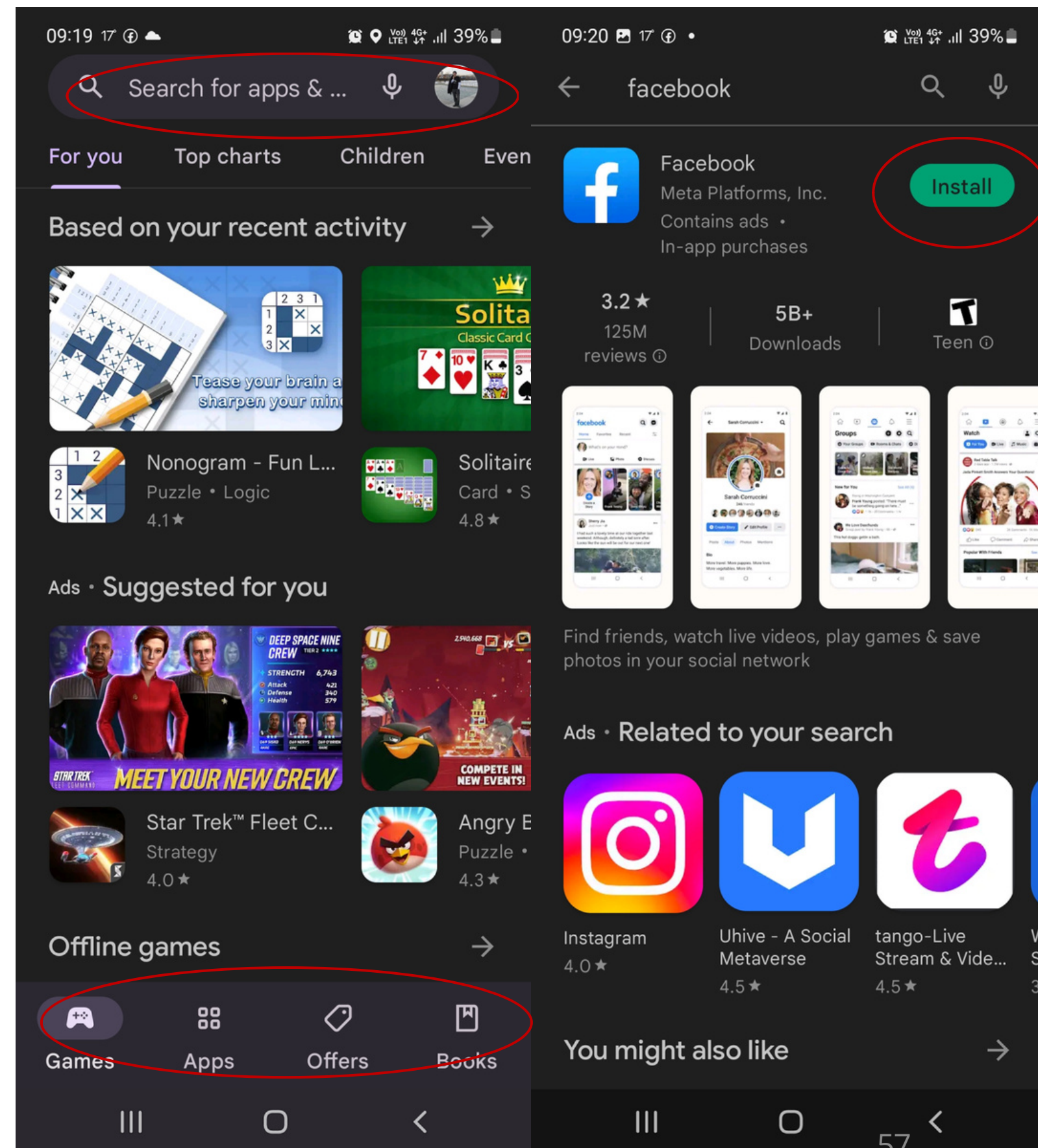
GOOGLE USLUGE – GMAIL

- Gmail je klijent za slanje e-pošte
- Popularan je i jednostavan za korištenje
- Gmail račun je u isto vrijeme i Google račun

GOOGLE USLUGE – GOOGLE PLAY

- Google Play je aplikacija za mrežnu trgovinu aplikacija, glazbe, filmova, e-knjiga i ostalih digitalnih sadržaja
- Može se koristiti na Android uređajima
- Za iOS sustave (iPhone) se koristi Apple Store

ONLINE KUPOVINA – SAVJETI ZA SIGURNU KUPOVINU

- Savjeti za sigurnu kupovinu:
 - Kupujte kod trgovaca za koje ste čuli, koji imaju reputaciju
 - Ako vidite neku odličnu ponudu na stranici za koju prvi puta čujete, dobro provjerite to poduzeće. Potražite recenzije na internetu
 - Ne vjerujte svim reklama na društvenim mrežama. Ako je ponuda predobra da bi bila istinita, onda vjerojatno i je!
 - Ne kupujte ništa na javnoj mreži – na WI-Fi-ju

ONLINE KUPOVINA – SAVJETI ZA SIGURNU KUPOVINU

- Provjerite je li stranica sigurna. Stranica bi trebala počinjati sa „https“, a ne sa „http“
- Pazite se e-maila koji nude odlične ponude ili vam govore da je došlo do problema sa dostavom paketa. Obrišite sve poruke koje su vam sumnjive i od ne poznatih pošiljatelja
- Čuvajte svoje osobne podatke. Rijetko koja stranica treba vaš OIB. Primjerice OIB je potrebno dati za određene usluge na e-građanima i za usluge teleoperatera
- Prijavljujte policiji ako mislite da vas netko želi prevariti putem interneta

ONLINE KUPOVINA – NAČINI PLAĆANJA

- Plaćanje pouzećem
 - Plaćanje po ponudi
 - PayPal
 - Kartično plaćanje
- Plaćanje pouzećem je najsigurnije
 - Ako kupujete kod trgovca koji je poznat, svi načini plaćanja bi trebali biti sigurni

ONLINE KUPOVINA PROIZVODA I USLUGA

- Putem interneta možete kupiti sve što vam padne na pamet i neke stvari su jeftinije nego u trgovinama, primjerice:
 - Elektronika
 - Lijekovi
 - Hrana za životinje
 - Pelene za djecu i odrasle
 - Knjige
 - Oprema za vježbanje
 - Odjeća i obuća

ONLINE KUPOVINA PROIZVODA I USLUGA

- Online možete kupiti i brojne usluge:
 - Karte za koncerte, kazališta, autobuse, vlakove
 - Online edukacije
 - Programe za tjelesnu aktivnost

e-Građani

- E-Građani je iznimno koristan alat
- Portal e-Građani mogu koristiti svi hrvatski državljani
- Na portalu e-Građani možete pronaći mnoštvo korisnih informacija i poveznica na korisne Internet stranice vezane uz državnu upravu
- Ako imate vjerodajnice onda vam usluga e-Građani pruža mnoštvo usluga
- Pazite gdje se prijavljujete u sustav e-Građani i s kime dijelite podatke

Poveznice

[Koronavirus.hr](#)

[Cijepise.zdravlje.hr](#)

[Plan oporavka i otpornosti](#)

[eObnova](#)

[Potres info](#)

[Izvozni portal](#)

[Portal otvorenih podataka](#)

[Lista prihvaćenih vjerodajnica](#)

[Uvjeti korištenja i Politika privatnosti](#)

[Izjava o pristupačnosti](#)

[Informacije za tijela javnog sektora](#)

[Uporaba kolačića](#)

Pretražite informacije i usluge

- Vjerodajnica je dokaz pravovaljanosti
- Bez vjerodajnice možete pristupiti kategorijama kao što su e-vlada, e-informacije, Hrvati izvan Hrvatske

Postanite e-Građanin

Pristupite e-uslugama iz svog doma ili ureda

Krenite

e-Usluge

Portal e-usluga za građane i poslovne korisnike koje pružaju tijela javnog sektora

Katalog usluga

e-Informacije

Informacije i upute o raznim životnim situacijama

Katalog informacija

Stranci u Hrvatskoj

Informacije i e-usluge za sve strane državljane s boravištem u Republici Hrvatskoj, digitalne nomade i državljane EU

Više o strancima u Hrvatskoj

Hrvati izvan Hrvatske

Informacije i e-usluge namijenjene Hrvatima izvan Hrvatske i njihovim potomcima

Više o Hrvatima izvan Hrvatske

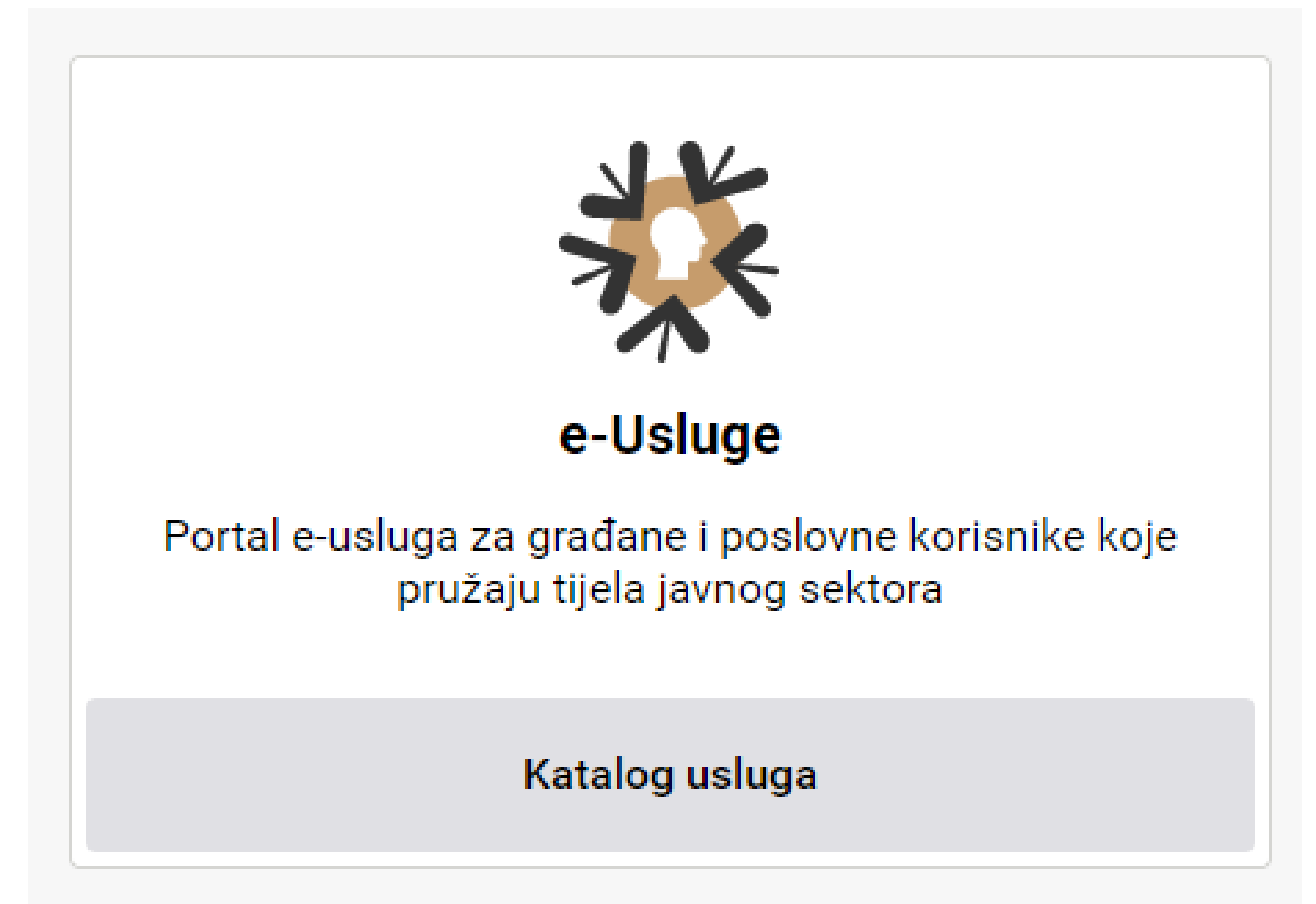

e-Vlada

Pregled svih tijela državne uprave

Više o temi e-Vlada

- Pritiskom na e-usluge možete vidjeti kojim sve uslugama možete pristupiti
- Vjerodajnice koje pružaju visoku razinu sigurnosti otvaraju sva vrata

Sve vjerodajnice

Visoka razina sigurnosti

eOsobna iskaznica	Mobile ID osobne iskaznice
Fina RDC osobni certifikat	Fina RDC poslovni certifikat
Certilia osobni certifikat (ex Kid certifikat)	Certilia osobni mobile.ID
Certilia poslovni certifikat (ex ID.HR certifikat)	Certilia poslovni mobile.ID

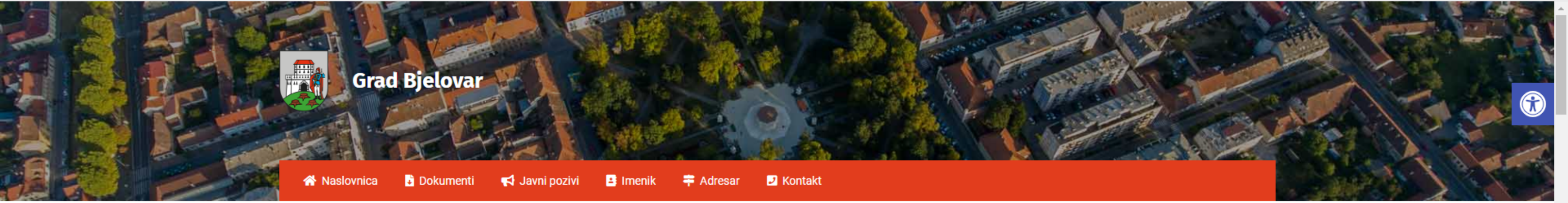
Niska razina sigurnosti

ePASS	AAI@EduHr
ePošta	HT Telekom ID

Značajna razina sigurnosti

HZZO	mToken
HPB token	Fina soft certifikat
ZABA token	PBZ
RBA	KentBank
OTP banka d.d.	Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Addiko Bank	Istarska Kreditna Banka Umag d.d.
Certilia osobni sms.ID	Certilia poslovni sms.ID
Agram banka	

eOsobna i Certilia ID su vrlo jednostavni načini kada se osobna iskaznica uspješno aktivira. Tražite za pomoć svoje bližnje ili djelatnike MUP-a

- Putem sustava e-Građani možete pristupiti E-uslugama Grada Bjelovara

Otvoreni grad – web platforma koja građanima pruža niz elektroničkih usluga koje se odnose na informiranje ili komunikaciju s gradskim službama, te uvid u funkcioniranje grada.

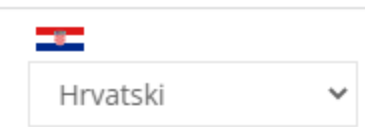
[SAZNAJTE VIŠE](#)

Savjetovanja

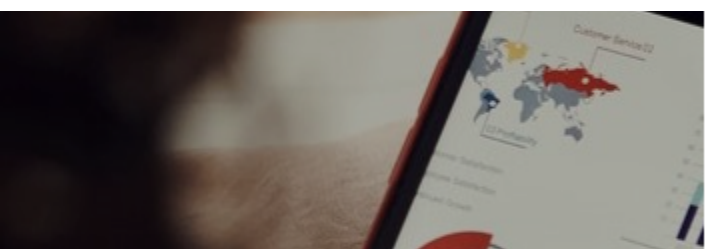
Filtriraj po stanju: Svi
Filtriranje po instituciji: Svi
Filtriraj savjetovanja koja sadrže riječi:
Otvoreno na dan:

- Aplikacija e-Savjetovanja omogućuje svima zainteresiranim pregled otvorenih javnih savjetovanja, kao i aktivno sudjelovanje u njima.
- Prijaviti se možete pomoću vjerodajnice kojom se prijavljujete i u aplikaciju e-Građani

	Datum otvaranja	Datum zatvaranja	Očekivana objava izvješća	Stanje	Izvješća	Komentar	Dokumenti	Aktivnosti
	24.10.2022.	07.11.2022.	11.11.2022.	Otvoren				Pogledaj
	22.10.2022.	07.11.2022.	22.11.2022.	Otvoren				Pogledaj
	21.10.2022.	28.10.2022.	11.11.2022.	Otvoren				Pogledaj
u osnovnoj i srednjoj školi	21.10.2022.	05.11.2022.	05.12.2022.	Otvoren				Pogledaj
zemljišta u vlasništvu	21.10.2022.	05.11.2022.	05.12.2022.	Otvoren				Pogledaj
rednjoj školi	21.10.2022.	05.11.2022.	05.12.2022.	Otvoren				Pogledaj
itnost i poslovanje hrvatskih	20.10.2022.	19.11.2022.	05.12.2022.	Otvoren				Pogledaj
rdine	20.10.2022.	19.11.2022.	23.12.2022.	Otvoren				Pogledaj
anja za razdoblje do 2027.	20.10.2022.	19.11.2022.	23.12.2022.	Otvoren				Pogledaj
	20.10.2022.	19.11.2022.	19.01.2023.	Otvoren				Pogledaj

- Zakonom o pravu na pristup informacijama svim domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama, na jednak je način i pod jednakim uvjetima omogućeno pravo na pristup informacijama.
- Na portalu otvorenih podataka možete pronaći brojne otvorene podatke

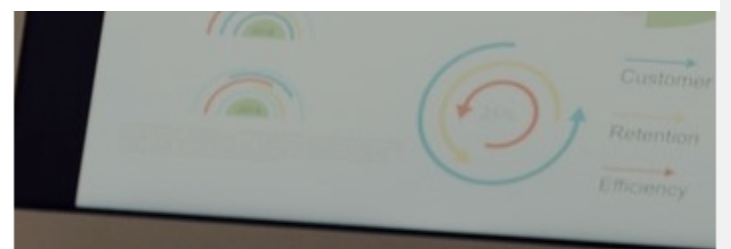
Portal otvorenih podataka Republike Hrvatske predstavlja podatkovni čvor koji služi za prikupljanje, kategorizaciju i distribuciju otvorenih podataka javnog sektora. [Opširnije](#)

Povjerenik za informiranje štiti, prati i promiče Ustavom Republike Hrvatske zajamčeno pravo na pristup informacijama te ponovnu uporabu informacija. [Opširnije](#)

Proaktivna objava informacija obavezuje tijela javne vlasti da kontinuirano objavljuju pojedine skupine informacija koje su u posjedu tijela javne vlasti, s ciljem da se učine lako dostupnim općoj javnosti. [Opširnije](#)

O otvorenim podacima

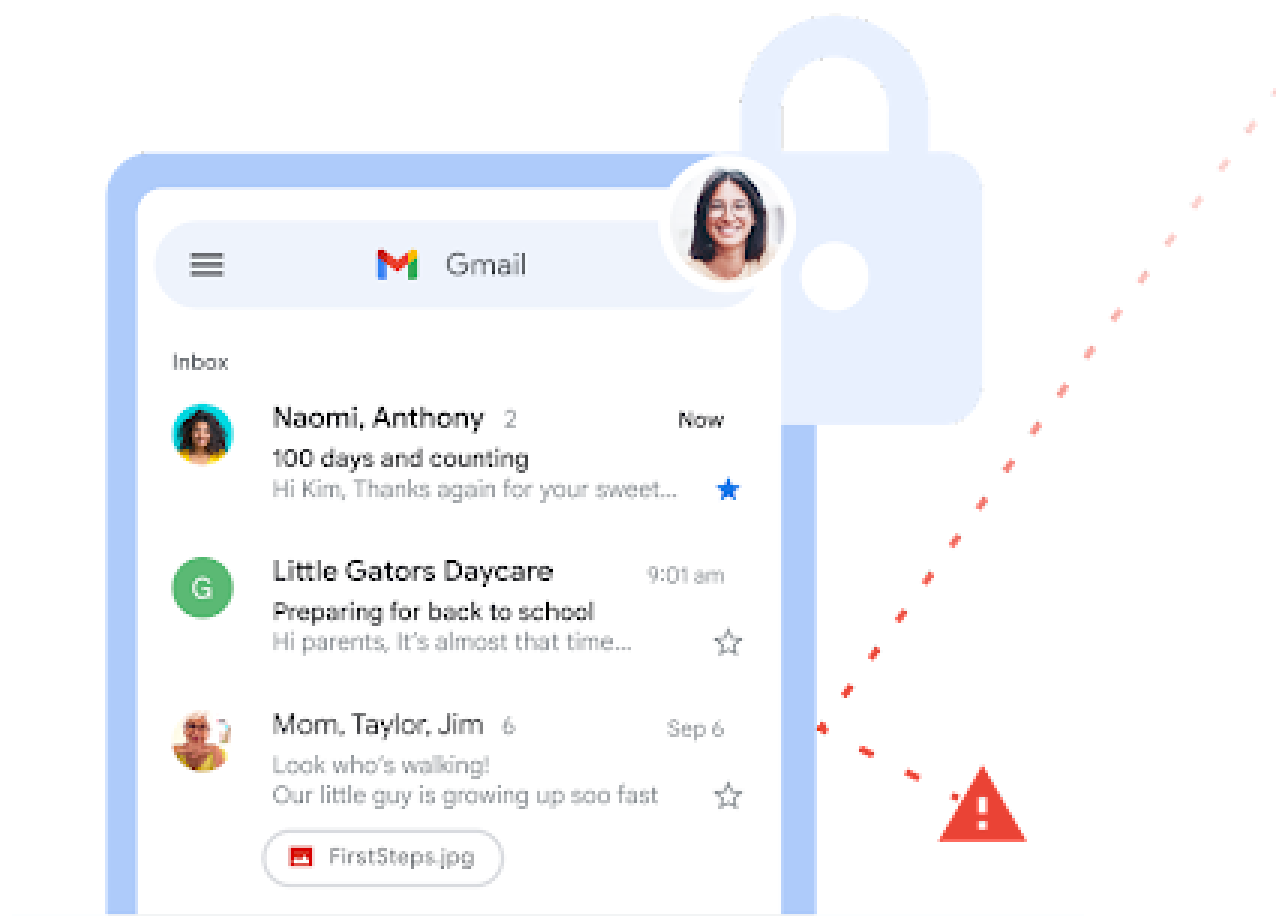
Uvjeti korištenja

Otvoreni podaci za sve

MODUL K – KOMUNIKACIJA NA INTERNETU

- Komunikacija e-pošto
- Društvene mreže – Facebook
- Komunikacijski alati – Zoom
- Sigurna komunikacija na internetu

SIGURNA KOMUNIKACIJA NA INTERNETU

- Na internetu je u svakom trenutku prisutno više stotina milijuna korisnika iz cijelog svijeta koji su vam dostupni u roku od nekoliko sekundi
- Među velikim brojem korisnika postoje i oni s lošim namjerama
- Na internetu je jednostavno prikriti stvarni identitet
- **Nikada nikome ne dajte svoju lozinku!**
- **Nikada drugim korisnicima ne dajte svoje privatne podatke**

SIGURNA KOMUNIKACIJA NA INTERNETU

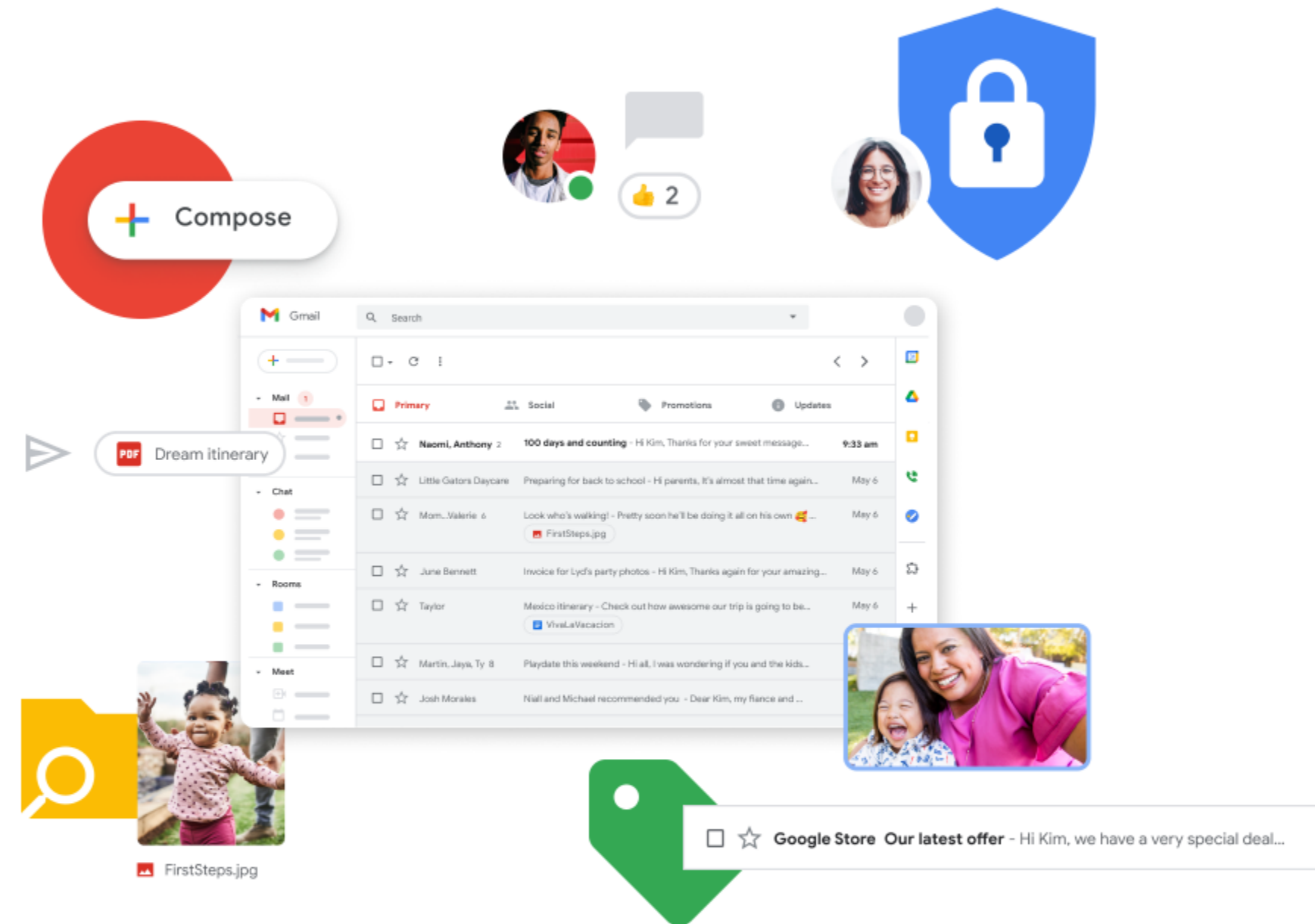
- Upoznavanje drugih osoba putem interneta stvara mnoga prijateljstva, ali upoznavanje tih osoba uživo nosi brojne rizike – nikad niste sigurni u identitet te osobe
- <https://www.carnet.hr/tema/racunalna-sigurnost/> posjetite ovu stranicu

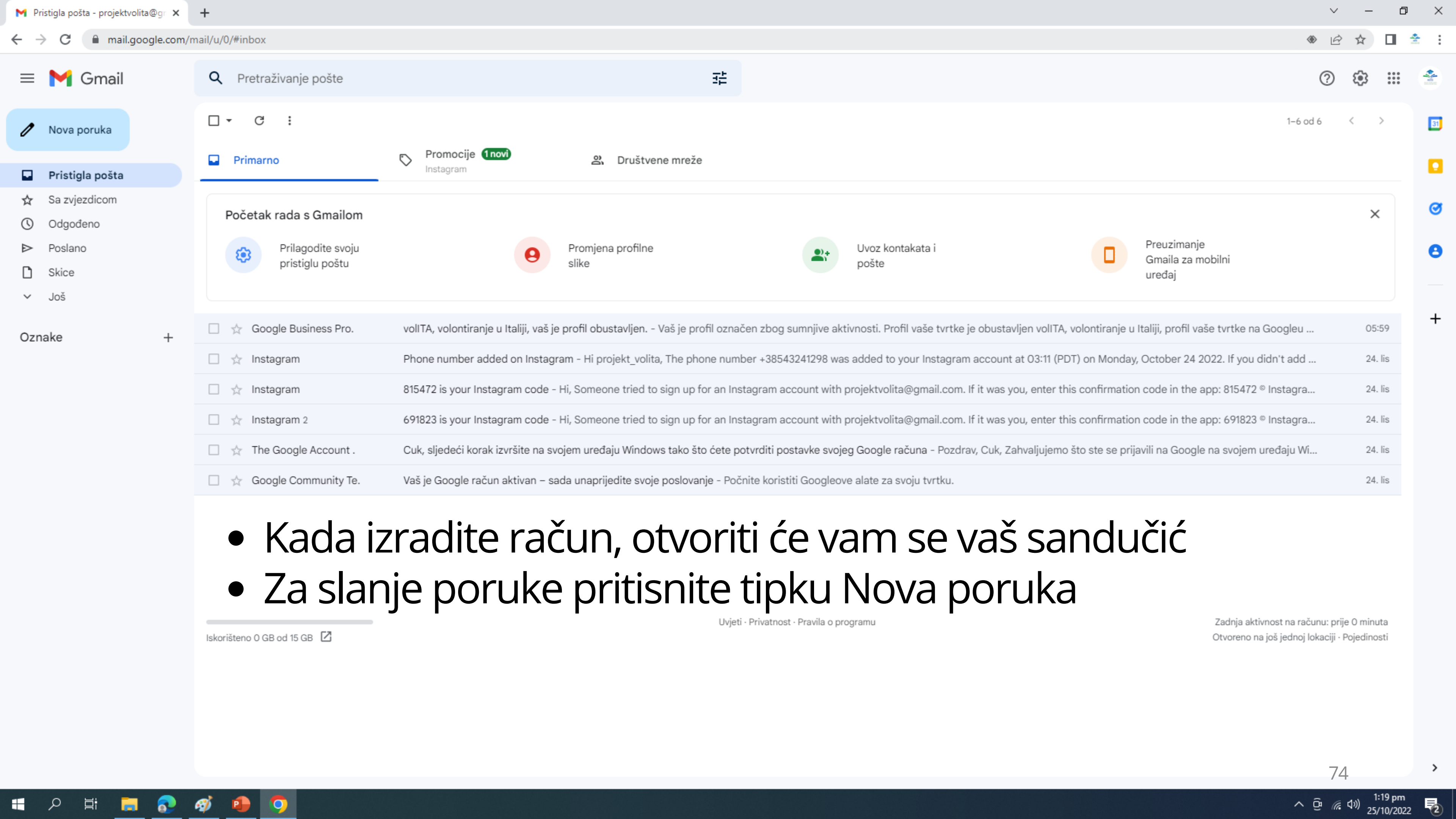
Sigurna i pametna e-pošta jednostavna za upotrebu

Izvršite više zadataka uz Gmail. Sada je integriran s Google Chatom, Google Meetom i drugim proizvodima – sve na jednom mjestu.

Izradi račun | Za posao

- Za izradu [Gmail](#) računa pritisnite tipku Izradi račun
- Unesite tražene podatke

- Kada izradite račun, otvoriće vam se vaš sandučić
- Za slanje poruke pritisnite tipku Nova poruka

- Ne dijelite svoju [Facebook](#) lozinku s nikim
- Pazite koje podatke dijelite na društvenim mrežama

facebook

Facebook vas povezuje s drugima i olakšava razmjenu informacija.

The screenshot shows the Facebook login and registration page. It features two input fields: 'Adresa e-pošte ili broj mobitela' (Email or mobile number) and 'Lozinka' (Password). Below these fields is a blue 'Prijavi se' (Log in) button and a link for 'Zaboravili ste lozinku?' (Forgot your password?). At the bottom of the form is a green 'Kreiraj novi korisnički račun' (Create new account) button.

Napravi stranicu za slavu, brend ili poslovanje

- Za izradu Facebook računa, pritisnite tipku Kreiraj novi korisnički račun i slijedite uputstva
- Facebook i slične društvene mreže korisne su za održavanje kontakta s dragim osobama, za informiranje o događajima u blizini
- Važno je napomenuti da Facebook koristi algoritme pomoću kojih želi prepoznati koji vam se sadržaj sviđa kako bi vam onda prikazivao sličan sadržaj te kako bi vas što duže zadržao na svojoj stranici. Ti algoritmi sami po sebi nisu problem, ali ako se slučajno zadržite na nekoj lažnoj vijesti, Facebook će misliti da vam se takav sadržaj sviđa te postoji mogućnost da će vas onda „bombardirati” sa sličnim sadržajem te lako možete radi Facebook algoritma biti krivo informirani
- Slične algoritme koriste i ostale popularne društvene mreže, ali i sam Google

MODUL CUK+ - ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE

Što ću naučiti?

Pisanje dopisa i životopisa

**Usluge internet
bankarstva**

ADBlock – uBlock Origin

SASTAVNI CIJELOVI DOPISA

Dopis ili poslovno pismo mora biti **razumljiv, jednostavan te jednoznačan**. Izrazito je važno da dopis bude pravopisno i gramatički ispravan, budući da daje prvu sliku o nama.

Sastavni dijelovi dopisa su:

- **zaglavlje** (header) – ako pričamo o poslovnoj komunikaciji, tvrtke najčešće za potrebe dopisa koriste memorandume tako da u zaglavlju već imaju primjerice logo, naziv tvrtke i adresu pošiljatelja stoga nije potrebno ništa navoditi. Osim, naravno, ako nema. Ako ste privatna osoba koja piše dopis, zaglavlje nije potrebno ispunjavati već svoje podatke (ime, prezime i adresu navedite u lijevom polju ispod zaglavlja, vidi dokument za download).
- puni **naziv primatelja**, adresa primatelja
- mjesto (grad) te **datum**
- **predmet** dopisa
- **sadržaj** koji ispisujemo – pritom je oslovljavanje važno
- **pozdrav i potpis**
- (eventualno) prilozi
- oznake (primjerice u komunikaciji s javnim ustanovama)

POŠILJATELJ I PRIMATELJ

Naziv pošiljatelja (ako nije
naveden u zaglavlju)

Adresa pošiljatelja

Poštanski broj i grad

Naziv primatelja

Adresa primatelja

Poštanski broj i grad

DATUM I PREDMET

U Bjelovaru , 1. siječnja 2023. godine

PREDMET: Zahtjev za upisom dodatne adrese elektroničke pošte

SADRŽAJ DOPISA I POTPIS

Poštovani,

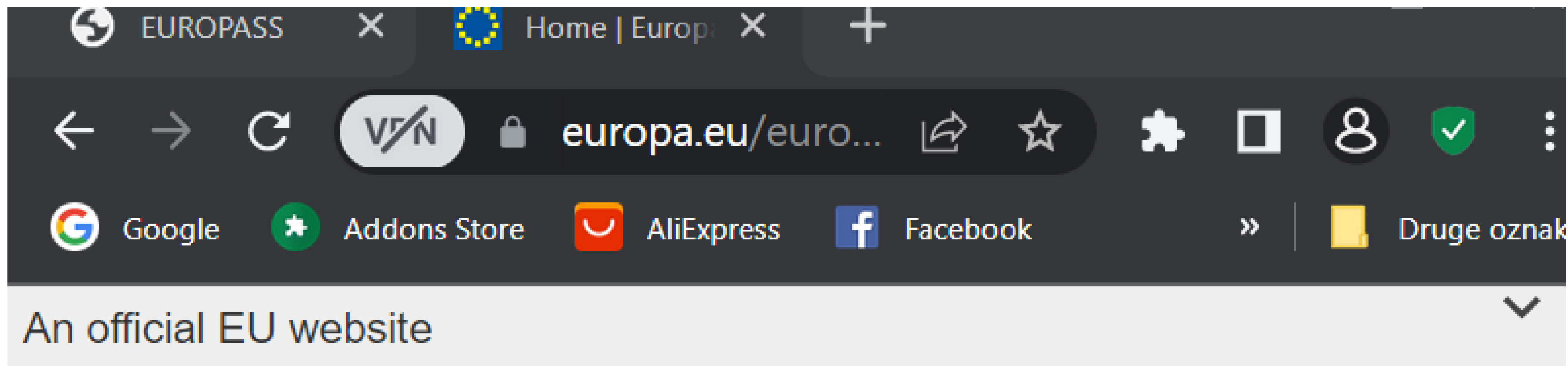
u prilogu dostavljamo potpisani zahtjev za gore navedeni predmet te molimo da se za sve informacije oko realizacije upisa te eventualne upite meni osobno na mobitel 099 123 456.

S poštovanjem,

Ime i prezime

europa.eu/europass/eportfolio

IZRADA ŽIVOTOPIISA

europass

Poduzmi sljedeći korak

Vaš besplatan osobni alat za učenje i rad u Europi

Kreirajte svoj besplatni profil Europass

IZRADA ŽIVOTOPISA

Možete nastaviti raditi kao gost bez registracije. Imajte na umu da će se informacije koje unesete izbrisati pri zatvaranju preglednika.

[Nastavite kao gost](#)

IZRADA ŽIVOTOPISA

 Kreiraj moj profil

IZRADA ŽIVOTOPISA

Odaberite jezik na kojem želite
kreirati profil: *

Odaberi format datuma *

Ime/imena *

Prezime *

IZRADA ŽIVOTOPISA

europa.eu/europass/digitalskills/

šite ovaj test kako biste saznali više o svojem digitalnom pro

Testirajte svoje digitalne vještine

INTERNET BANKARSTVO

- Internet bankarstvo je jednostavan i siguran način za upravljanje vlastitim financijama
- Svaka banka ima vlastitu programsku podršku za mobilno bankarstvo. Banke su se potrudile da ti programi budu što jednostavniji za korištene. Neke su u tome više uspjele, neke manje
- Svaka banka nudi podršku pri korištenju njihovog mobilnog bankarstva

ADBLOCKER

- Na svim Internet preglednicima možete instalirati brojne korisne dodatke pa tako i blokator reklama
- Važno je znati da su reklame na Internet stranicama većini vlasnika tih stranica glavni izvor prihoda
- Reklame su često napasne, na nekim manje sigurnim stranicama i opasne
- Preporuka je da koristite [uBlock Origin](#)

[Početna stranica](#) > [Proširenja](#) > uBlock Origin

uBlock Origin

 Istaknuto

★★★★★ 26.316 ⓘ | [Produktivnost](#) | Broj korisnika: 10.000.000+

Pregled

Praksa glede privatnosti

Recenzije

Podrška

Srodno